

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petič vrst & Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kranjska ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strommayerjeva 9b — NOVO MESTO Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

KONEC PRIHOVSKEGA PROCESA

Včeraj dopoldne je bilo zaključeno dokazno postopanje, popoldne in zvečer so bili pledojeji, danes opoldne pa razglasila sodba

Celje, 30. julija. Včerajšnja razprava proti obtožencem zaradi prihovskega napada je trajala ves dan od 8.30 zjutraj do 9.30 zvečer. Le opoldne je bil odrejen dvourni odmor. Dopoldanska seja je bila izpolnjena s čitanim izpovedi prič, ki niso bile osebno vabljene k razpravi, temveč so bile zaslišane v preiskavi, predvsem pa s pojasnitvijo obeh sodnih izvedencev primarija dr. Steinfelserja in dr. Breganta. O strokovnem mnenju, kakršne sta podala ta dva ugodna celjska zdravnika, smo poročali že včeraj. Oba sta se strinjala v tem, da rana, ki jo je bil pri spopadu dobiti pokojni Rudolf Dolinar, ni bila smrtna in da bi jo bil Dolinar lahko prebolel, ako bi bilo njegovo telo normalne konstitucije. Zaradi žlez thymus, ki mu je ostala iz deške dobe, pa ni imel normalne odporne sile. Lahko je umrl zaradi živčnega razburjenja, ki je morda bilo povzročeno po zadobitvi rani, morda pa, ali vsaj delno, iz drugih vzrokov. Dobljena rana je bila nevarna le v toliko, v kolikor bi mogla nastopiti na-

knaadne komplikacije. Ako te ne bi nastopile, bi se zacelila in bi Dolinar ozdravil v par tednih.

Kasneje je predsednik se enkrat pozval oba zdravniška izvedenca, da se izjavita o značaju Dolinarjeve rane ne glede na njegovo nenormalno telesno konstitucijo. Oba sta označila rano za težko poškodbo, ki je lahko smrtno nevarna le, če se pridružio kakršna koli komplikacija.

Zastopnik Dolinarjevega očeta celjski odvetnik dr. Ogrizek je zahteval povračilo pogrebnih stroškov, ki jih je navedel z zneskom 4.640 Din, zastopnik ranjenega akademika Planinca pa je zahteval za svojega klijenta okrog Din 8000 odškodnine, od tega 5000 Din za bolečine in 2000 Din za skazeno lice. Zagovorniki so te zadeve označili za pretrane.

Branilci so predlagali še zaslišanje nekaterih prič, ki naj bi podkrepile obrambo, sodni senat pa je njihove predloge odklonil. Malo pred 14. uro je predsednik razpravo prekinil in odredil nadaljevanje za 4. popold.

bus in 2. nepredvideni pretep. Obtožnica državnega tožila je napačna, ker vidi samo en dogodek in iz tega sledi napačna kvalifikacija in zlasti trditve, da se je usmrtil Dolinarja izvršila v skupnem napadu. Tega časovno in krajno ločnega dogodka so se udeležili le poindci, ki niso leteli za avtobusom, kakor to trdi obtožnica, nego so šli k svojemu avtomobilu, ki se je nahajal v smeri proti Konjicam na stranski poti. O § 178-2 ne more biti govora za vse udeležence. Kvečjemu pride v poštev § 184-2 in 3. k. z. Dugina priznal, da je sam zadal poškodbo Dolinarju. Da ni šlo za kak skupen napad izhaja tudi iz tega, ker ni bilo govora o napadu na posamezne osebe. Dejanje ni bilo protipravno, ker je to bil izrazit silobran, ki v smislu § 25. k. z. ni kazniv. Nacionalni mladeniči niso hoteli izvršiti nasilja, nego pač obratno, da se odvrne nevarnost za življenje in zdravje Petra Živkovića in spremstvo. Nevarnost je bila istočasna, ker je bilo nasilje akademikov trajajoče dejanje od Ljubljane do Maribora in nazaj proti Celju. Nevarnost se ni dala odkloniti na drug način.

Nevarnost pa je bila tudi nezakrivljena, ker je Peter Živković zakonito prijavil svoja zborovanja.

Dr. Vrečko

Naslednji zagovornik dr. Vrečko je branil Milana Goriška. Vzel sem na znanje, je dejal, da je državni tožilec skrčil obtožbo, ki je predlagala kazen robije, na kazniva dejanja, ki se kaznujejo samo z zapornim. Toda tudi tega dejanja moj klient ni kriv. Gorišek ni milil in ni mogel misliti na kako borbo s katoliškimi akademiki. On ni bil udeleženec mnogote. Zaradi tega vseh slučajev navzočnosti Gorišek ne more biti ravno tako tudi na tožni klopi. Govornik je kritiziral dejstvo, da nastopajo akademiki tedaj kot priče, čeprav so sami zakrivali dejanja, kazniva po kazenskem zakoniku. Peter Živković in njegovi spremljevalci zavzemajo odlične položaje v našem javnem in nacionalnem življenju, tako da bi bila sramota za nas, ako bi se tem osebam zgodilo ravno pri pri nas kako podlo in nepošteno dejanje. Nacionalni akademiki so imeli izključno ta namen, da nudijo tem osebam kot najdražjim gostom zaščito. Predlaga popolno oprostitev Milana Goriška.

Dr. Lipold

Dr. Lipold iz Maribora je branil Ranarja Stancarja in Siliča. Razpravljaj je o organiziranih demonstracijah proti Petru Živkoviću, ki jih oblasti niso skušale preprečiti. Po vseh teh dogodkih jasno sledi, da gre tudi v slučaju obtožencev za silobran. V Mariboru domačini niso priredili prav nobenih demonstracij. Šele ko so prišli katoliški akademiki, so se razvili nemiri in po neuspešni intervenciji pri oblasteh je sam telefoniral v št. Lenart. Sram me je bilo, je dejal dr. Lipold, ko sem moral dati navodilo, naj pridejo tako odlični predstavniki našega nacionalnega življenja na kraj zborovanja, namesto po glavni ulici, po kateri sme priti vsak človek, po stranskih ulicah. Pričakovani sem, da bomo zaščiteni, kar se pa ni zgodilo. Demonstracije so nastopile s izredno spretnostjo. Šipe v III. nadstropju hotela »Orele« so razbijali s tako preciznostjo, ki se more doseči le z veščbo. Metali so kamenje tudi s tako silo, da so v 3. nadstropju hotela poškodovali s kamenjem celo peč, ki se je nahajala na nasprotni strani dvorane. Iz tega si razlagam spontano misel, da je treba misliti na samoobrambo. V čast Maribora je treba šteti, da se noben domačin, razen g. Žebota in dveh, treh zadržancev, ni udeležil demonstracij. Nad demonstracijami katoliških akademikov, so se grazilo celo vsi pošteni pristaši JRZ in kvalificirani njihov nastop kot pobalinstvo. Obtoženci so imeli po duš in poštenju in v velikem nacionalnem čustvu namen, da zaščitijo svoje voditelje in spremstvo. Če so se zgodila nasilstva in so se ta nasilstva celo napovedovala, o bili obtoženci uvrščeni misliti na zaščito svojih voditeljev. Tragika smrti nam ne sme zasenčiti objektivnega pogleda na vse dogodke.

Preko paragrafov, ki govorijo o utemeljeni samoozbampi, ne bomo mogli iti. Prolet ni bil ogrožen v smislu § 204 in 205 z zakonem na avtobus, v katerem so se vozili potniki, ki so imeli namen, kakršnega so imeli katoliški akademiki. Obtoženci se nikdar in n'kjer niso dogovarjali o napadu na ljudi. Pogovarjali so se kvečjemu o napadu na tujo lastnino. O smrti Dolinarja je mogoče razpravljati le glede Dugine, ki je dejanje priznal. V noštev ne pride mnogota, nego le poškodba tuje imovine.

Ranar je pohabljen, Stancar ima srčno hibo. Silič pa je star 53 let, je upokojeni policijski stražnik, hodi počasi po Mariboru, da ga smatrajo skoraj za original. Ti trije prav gotovo nimajo pogojev, da bi izvajali kakršnokoli nasilstvo. Ranar je

samo spremljal in se vozil s Kranjčevim avtomobilom. V kazenskem oziru ne more biti govora o kaki krivdi. Govori se lahko samo o silobranu. Če pa visoko sodišče ne deli mnenja z menoj, prosim, da vpošteva vse okolnosti, iz katerih se prihovski dogodki ne morejo iztrgati, in vse druge številne olajševalne okolnosti.

Razprava končana

Govorila sta nato še dr. Rajh, ki zagovarja Korošca, Markeža in Neuwirta, in končno kot zadnji zagovornik dr. Ernest

Kalan, ki brani Milana Orošna. Dr. Kalan je reasumiral vsa razprava, dokazoval nedolžnost vseh obtožencev, posebno še svojega klijenta in se končno zahvalil sodišču, preiskovalnemu sodniku in državnemu tožilu za hitro in objektivno postopanje.

Na kratko je nato še govoril zastopnik Dolinarjevih svojcev dr. Ogrizek, ki je skušal ovreči argumente branilcev. Odgovoril mu je dr. Mikuletič.

Ob pol 10. zvečer je predsednik dr. Vidovč razpravo zaključil in sporočil, da bo sodišče proglašilo sodbo danes ob 11.30.

Sodba

Danes ob 12. je bila proglašena sodba. Obsojeni so:

Slavko Reja na 5 mesecev strogega zaporja,

Dugina Viktor 3 leta robije, izgubo častnih pravic za 3 leta,

Brakovič Slavko, Bunc Josip, Klanjšček Fran, Kodrič Franc, Minar Ivan, Primec Filip, Primec Mirko in Ranar Miroslav na 4 mesece strogega zaporja, pogojno za dve leti.

Paravan Anton 4 mesece zaporja;

Silič Ivan 3 in pol mesece, pogojno za dve leti,

Stancar Drago 4 mesece pogojno za 2 leti,

Urbančič Ludvik 4 mesece, pogojno za dve leti,

Markež Vinko 5 mesecev, pogojno za tri leta.

Oproščeni so Gorišek Milan, Beigott Ivan, Korošec Mirko, Kranjec Ivan, Neuwirt Feliks in Orožen Milan. Vsem obsojenim se šteje v kazni preiskovalni zapor.

Velika železniška nesreča pri Parizu

Pri Villeneuve — St. Georges je skočil potniški vlak s tira — Doslej 26 smrtnih žrtev — Večje število potnikov ranjenih

Pariz, 30. julija. w. Pri kolodvoru v pariškem predmestju Villeneuve-St. Georges, približno 20 km od Pariza, se je zgodila strašna železniška katastrofa. Vlak Paris—St. Etienne, ki je ob 22.45 zapustil Pariz, je skočil s tira. Več ljudi je bilo ubitih in mnogo ranjenih.

Objava železniške družbe

Železniška družba PLM je objavila: Po vestih iz Villeneuve-St. Georges je bilo pri železniški nesreči ubitih 25 ljudi in 50 ranjenih. Katastrofa se je pripetila 300 m od postaje, ki je 20 km od Pariza. Brzi vlak, namenjen v St. Etienne, je odšel iz Pariza ob 23.15. Neka priča, ki je bila blizu kraja nesreče, je izjavila, da je nesreča nastala, ker je bila kretanja napačno postavljena. Poštni voz je nadaljeval pot še kakih 30 m in potegnil za seboj voz drugega razreda, ki je ostal nepokodan. Oba sta se prevrnila na nasip. Voz tretjega razreda, ki je sledil, se je popolnoma razbil. Drobci tega voza so pokrili progo na vse strani. Med žrtvami je mnogo romarjev, ki so se vrčali iz Lisieuxa, in mnogo otrok, ki so se vračali s počitnic.

Reševalna dela so se takoj začela. Ob 3. zjutraj so našli prve žrtve pod kolesi. Prišli so takoj tudi gasilci iz Pariza, da pomagajo pri reševanju. Še v noči je prišel na kraj nesreče ministrski predsednik Chaumetps z notranjim ministrom Marxom Dormoyem in ministrom za javna dela.

Ugotovitve preiskave

Prvi podatki o katastrofi pri Villeneuve-St. Georges v preiskavi so že pokazali, da je uradnik v zadnjem trenutku opazil, da je kretanja napačno postavljena. Hitro je stekel, da bi napako popravil, toda zamudil je nekaj sekund. Komisija je tudi že zaslišala dva kretničarja. Zasliševali so jih celo noč.

26 smrtnih žrtev

Število smrtnih žrtev železniške katastrofe se je davi zvišalo na 26. Več ranjenih umira in se bo število smrtnih žrtev v teku današnjega dne še povečalo. Kraj nesreče nudi strašno sliko. Doslej so mogli agnosirati šele pet mrtvih.

Hudi boji med Kitajci in Japonci v Tiencinu

Japonci so bombardirali važnejša kitajska poslopja ter jih zažgali

Tiencin, 29. julija. d. Bombardiranje Tiencina je trajalo večerji štiri ure, nakar se je razvnela med kitajskimi in japonskimi četami več ur trajajoča bitka, v kateri bi skoraj kitajska vojska policija zasedla japonsko letališče. Bombardiranje Tiencina in okoliških vasi so izvršila japonska letala, ki so se vsakokrat, ko so odvrila bombe, vrnila na letališče po nove. Bombe so na mnogih krajih povročile velike požare. Ko je bombardiranje ponehalo, je nastala v Tiencinu tišina, ki jo je motilo samo praskanje gorečih poslopj. Požar v univerzi se je videl več milj daleč. Oddelek 200 japonskih vojakov, ki so jih tamkaj Kitajci zgodaj zjutraj napadli, je bil obkoljen ter se še ne ve, ali se jim je posrečilo pobegniti ali pa so bili pobiti. Opustošena so bila tudi mnoga poslopja v inozemskih koncesijah ter je požar zasadi obseleljavanja nastal tudi v petrolejskih tankih British Asiatic Petrol Company. Razen univerze so japonska letala zažgala tudi osrednji kolodvor in glavni stan kitajske milice. Kitajske čete imajo v svoji posesti glavno in zahodno postajo, vendar pa so kitajske čete zavzele vse mostove na progi, ki vodi k njej. Popoldne je v Tiencinu zavladal mir. Generalni konzuli Velike Britanije, Zedinjenih držav in Belgije, sta šjo posredovati med Kitajci in Japonci, da bi ustavili medsebojno sovraštvo.

Šanghaj, 30. julija. AA. V Pekingu je ukinjeno obredno stanje, ker je general

Sangkucung prejel od Japoncev zagotovilo, da japonske čete ne bodo vkorakale v mesto. Po celodnevni borbi so Japonci gospodari položaja v Tunghovu. V bitki proti Japoncem je nastopilo tudi nad 1000 milicionov iz Hopeja, ki so se uprli in se pridružili 29. armiji. Kitajci se upirajo samo pri Tiencinu, kjer bitka še traja.

Brezuspešno posredovanje tujih konzulov

Washington, 30. julija. AA. Po vestih iz Pekinga, je položaj v Tiencinu še zelo resen. Promet med Pekinom in Tiencinom je ustavljen, ker so Japonci bombardirali postajo v Tiencinu. Po uradni vesti iz Tiencina so tuji konzuli zmanj skušali posredovati, da bi ustavili sovraštvo. Konzuli se trudijo še dalje v tej smeri. Huda bitka je v teku okoli vzhodne postaje.

Borzna poročila.

Curtis, 30. julija. Beograd 10.—, Pariz 16.3225, London 21.6850, New York 435.625 Bruselj 73.325, Milan 22.925, Amsterdam 240.20, Berlin 175.25, Duma 82.35, Praga 15.18, Varšava 82.70, Bukarešta 3.25.

Postani in ostani član Vodniške družbe!

Državni tožilec

Ob 16. uri, ko se je zopet pričela razprava, je dobil besedo državni tožilec dr. Ivan Rus, ki je svoj govor v glavnem osredinjal na svojo obtožnico. V njem je ponovno potrdil, da govori obtožnica za vse enako, čeprav krivda posameznikov ni enaka. Če ni bil v Mariboru stvorjen komplot, je bil stvorjen v Prelogah. Za vse obtožence velja paragraf 154. Vsi so vedeli za cilj: onesposobiti avtobus za nadaljnjo vožnjo ter izvajati nasilje zoper tujo imovino in osebe. Rejo je označil za organizatorja, ki je dal signal. Bil je član mnogote, čeprav se osebno ni udeležil stvarnega spopada. Za Siliča je rekel, da si škoduje sam, ker noče priznati, da je razdelil nože v gozdu. § 154 prihaja v poštev za vse udeležence. Oni so ovrli promet avtobusa, ki je imel pravico, da se svobodno kreta. Pri tem so ogrozili imovino in življenje, ker je kaznjivo po § 205.

Nato je govoril v zvezi tega paragrafa s § 203 in o splošno nevarnem dejanju po § 201 in 205. Za Dolinarjevo smrt so odgovorni vsi enako. Vsi so vedeli za naplek. Svoj predlog glede Sentlenarčanov pa je uresnil na mesto na kazni robije na zapor. Na koncu svojega govora je dejal, da je treba, da se da zadoščenje nesrečnemu Dolinarju, toda, da čuti kot pravnik dolžnost, da se da popolno zadoščenje tudi vsem okoliščinam, ki so neposredno ali posredno vplivale na prihovske dogodke. Državni tožilec je kvalificiral tudi nastop ljubljanskih akademikov, zaradi katerega je razumljivo razburjenje pristahev jugoslovenske nacionalne misli. Priznava, da je treba to pri odmeri kazni vpoštevati.

Branilci

Za državnim tožilecem je prvi govoril zagovornik glavnega obtoženca Reje odvetnik dr. Mikuletič. Drugi zagovornik dr. Milko Hrasovec je bil branilec obtoženega Viktorja Dugine, ki mu obtožnica očita, da je zabodel z nožem pokojnega Rudolfa Dolinarja. Vsebinsko obeh govorov je prineslo že današnje »Jutro«.

Dr. Sbrizaj

Sledil je obrambni govor dr. Sbrizaja, ki brani Brakoviča, Bunca in Kodriča. Že dne

Dr. Irgolič

Sledil je obrambni govor dr. Irgoliča, ki je branil Klanjščka Franca. Poudarjal je, da obtoženci niso nikaki zločinci. Kar so storili, so storili iz idealizma kot navdušeni nacionalisti. Večino obtožencev poznam. Izhajajo iz dobrih, poštenih delavskih rodbin, ki so izpričale svoj nacionalizem že za časa Avstro-Ogrske. Te rodbine so sodelovale tudi pri reševanju naših delavcev iz nemških vplivov. Moj varovanec je iz stare, poštene slovenske družine, je miren in priden delavec državnih železnic v Mariboru in celo Pobrežje se čudi, da je bil sploh aretiran. Pridružil se je vojnji brez kakih kaznivih namenov. Ko je prišlo do spopada, se je umaknil od svoje skupine ter s tem odstopil celo od vsakega poizkusa.

Dr. Goričan

Dr. Goričan iz Celja je branil Milnarja in Paravana. Dejal je, da za obtožence ni podan dejanski stan niti v smislu § 154-2, niti v smislu § 205 in § 178-2. Dogodki, ki so se odigrali v Ljubljani in Mariboru, so vzbudili v Mariboru željo in namen po samoozbampi. Kar so storili obtoženci, je bila samo zaščita varnosti najodličnejših javnih nacionalnih delavcev našega naroda. Postopanje ljubljanskih akademikov je predstavljalo enotno dejanje, ki bi moralo imeti svoj konec v demonstracijah v Celju. Ravno to nasilno dejanje so hoteli obtoženci preprečiti. Če so kaj storili, je bilo samo to, da so pobili nekaj šip in bi odgovarjali lahko le za poškodbo tuje lastnine. Zato predlaga oprostitev svojega klijenta.

Dr. Bele

Brata Filipa in Mirka Princa ter Urbančiča je branil dr. Bele. Vse dogodke je treba deliti v dve fazi: 1. napad na avto-

„Ljubljanske novice“ bodo zopet izhajale

Letos bomo slovesno praznovali 140-letnico slovenskega novinarstva

Ljubljana, 30. julija. Reporter se res ne more dovolj načuditi, da še ni došel noben izdal takšnih senzacionalnih novic, čeprav jih ve dolga vrsta novinarjev: v Ljubljani bodo zopet izhajali „Ljubljanske novice“, v Ljubljani bo že čez nekaj tednov najmodernejši aparat za brezžično prenosanje slik na daljavo — dalje aparat, ki piše na daljavo in — Ne vem, če smem vas to izdati. Morda bi tudi vsa ne verjeti v tej sezoni. Pri vseh teh senzacijah je pa nedvomno največja, da torej novinarji doslej tega še niso nikoli omenili. Poučili so me, da je to samo umetnost propagande, da je treba propagando slovesno in razburjati javnost tako roko po roki, danes vzameš eno kapljico, jutri pa že dve, da se organizem lepo navadi na njihove. Ker pa pri tem pouku niso poznali prave mere, se reporter ne more več vzdržati in vam nudi že danes debelo kapljico iz zaloge naših, novinarskih propagandnih ministrov.

Najbrž veste, da so „Ljubljanske novice“ izhajale že pred 140 leti. To je bil prvi slovenski list in Slovenci bodo letos praznovali jubilej slovenskega novinarstva z vso upravičenostjo slovesno — menda smemo povedati — tudi po zaslugi naših novinarjev. Ob tej priložnosti bodo novinarji obhajali tudi lep jubilej svoje organizacije, ki je stopila v življenje pred 30 leti. Takoj vas moramo opozoriti, da ne gre za navadno jubilejno proslavo, govoranco, zborovanje in druge doživetosti, ki ste jih že v naprej sili do grla. Če novinarji pri nas niso bili še nikdar deležni priznanja javnosti, da bodo nedvomno ob tej priložnosti jubilej slovenskega tiska bo pa nroslavljen tako lepo, da bodo presenečeni največji dvomiljci. Reči je treba, da bodo privede novinarjev nudile vsakomur mnogo več kakor pričakujemo.

Vse to pa ni rečeno le zaradi propagande: ljudi je paš treba informirati o tako znamenitih prireditvah, ki zaslužijo največjo pozornost. Če novemu, da bo v prvi polovici septembra prirejena v Ljubljani razstava slovenskega novinarstva, to pomeni, da bo ob tej priložnosti prirejena prvi v naši državi razstava, ki bo vse do leta 1938, na svojem obsegu, značaju in urejenosti doslej neobisljena in največja strokovna razstava v Ljubljani. Lahko celo rečemo, da jo bodo lahko uvrstili v vrsto razstav tiska v evropskih sredstvih. Zazvela bo skoraj ves vesolje.

Takoj vas moramo opozoriti, da ta razstava ne bo na svojem značaju na zunanje, neke vrste strokovni muzej, kjer najde zanimivosti le strokovnjaki in kjer zahteva takojšnjo plačilo vstopa. Ta razstava bo živa in bo govorila vsakomur. Šli boste skozi njo in spoznali boste kaj je bistvo novinarstva in njegovega umetnosti ter kako se je tisk razvil s tiskarstvom in s poročevalskimi priročniki od svojih začetkov do danes.

Najprej boste z zanimanjem proučili kul-

turno zgodovinski del, ki bo zavzel paviljon J. Spoznali boste začetke časopisnega ročanja, letake, tiskovine itd., izra časa, ko še ni bilo časnikov in senzacij, ki dandanes mečejo svet iz tečajev. Ne boste se mogli načuditi, da so je slovenski tisk tako dobro razvijal že v prejšnjih stoletjih, ko smo Slovenci vendar živeli na periferiji kulturne Evrope, kajti razstavljenih bo 800 časnikov. Listi bodo prikazani v okolju svoje dobe, njenih značilnosti, da se boste morali zanimati za zgodovinski razvoj našega tiska in za to, kakšnim nalogam se je posvečal. Pred vami bo presenetljivo nazorna slika razvoja tiska od njegovih začetkov do danes, ko modernemu poročevalstvu služijo že „daljnopisne“ stroji za pisanje poročil na daljavo, in aparati za brezžično oddajanje in sprejemanje slik. Videli boste vse najmoderneje pripomočke modernega poročevalstva in ne morda le slike. Razstavljeni pa bodo tudi tiskarski stroji in izdelki.

Največ zanimanja bo pa najbrž budilo uredništvo in tiskarna v paviljonu N, kjer bodo urejali, stavili in tiskali prvi časnik „Ljubljanske novice“ pred oči obiskovalcev razstave. List bo izhajal vsak dan in baje celo brez zamude, čeprav bodo uredniki imeli za vratom tisoče obiskovalcev, česar so itak že vajeni, ker morajo sprejemati dan za dnem tudi nepovabljene obiskovalce. Spoznali boste tudi, kako uredništva prejemajo novice, kako se znoji reporter, kako jezi glavni urednik in kako se zabava korektor nad tiskovnimi napakami.

Videli pa boste tudi, kako nastane klišej. V paviljonu M bodo razstavljene novine v podobici. Tu bo tudi zgodovinska razstava naše grafike. Razstavljeni bodo celo predhodniki dandanašnjih ilustriranih listov. In veste, kaj še? Največja ljudska aličnica sveta — poslikane končnice panjev: prav za prav bo razstavljen popoln febelnjak. Kdo ve, morda celo s febeljmi vred!

Ali že veste, da so tudi govorice in „pote novine“, ne le tiskane? Videli boste novine tiskane, navadnejše, dalje novine v podobici, razen tega pa boste še gledali „filmane novine“ v paviljonu K, poslušali govorjenice ali ustne novine in končno celo pte. V paviljonu K boste gledali reportaže, ne filme in žurnale, pa tudi poučne filme, ki bodo prikazovali razvoj tiska in postopek listov. V tem paviljonu bo imela svoji oddelek tudi radijska postaja, ki bo izdala ali oddajala ustne novine. Razen tega pa mislijo novinarji tudi izdajatične ustne novine pred očinstvom.

S to kapljico propagande morate biti danes zadovoljni: spredili boste, da novinarji pri svoji razstavi ne bodo mogli niti pretraviti, tako bo velikopotezna in preji ali sili boste priznali, da je šlo za mnogo več kakor za samo propagando.

Učiteljski tečaj za telesno vzgojo

Ljubljana, 30. julija. Zakon o obvezni telesni vzgoji naroda, izdan v januarju 1934, se že izpolnjuje v večjih mestih države, a s 1. septembrom se bo začel izvajati v vseh — tudi vsi pedagoški občinah. Po tem zakonu so dolžni vsi mladeniči od šolske dobe do 20. leta starosti obiskovati nedeljske tečaje, v katerih bodo poučevali v prvi vrsti učitelji narodnih šol. V ta namen prireja ministrstvo za telesno vzgojo v Beogradu enosredne tečaje za učitelje narodnih šol, ki bodo poučevali v nedeljskih tečajih v svojih občinah in prirejali tečaje v srezih za ostale nastavnike nedeljskih tečajev.

Od 7. julija do 8. avgusta se vsi IV. tečaj v Beogradu, v katerem je 105 učiteljev iz 5 banovin, iz dravske banovine je 21 tečajnikov iz raznih srezov. Tečajniki so po večini načelniki in vaditelji sokolskih društev, torej moške, ki so se že do sedaj pečali s telesno vzgojo in katerim gre polno zaupanje, da bodo to delo z uspehom opravljali.

Tečaj je organiziran na internatski podlagi v Sokolskem domu Beograd-matica. Poleg aktivnih oficirjev poučujejo v tečaju tudi razni strokovnjaki, med njimi 3 Slovenci (Uлага, Kavčič in Polić). Snov se obdelava teoretično in praktično in sicer: vojaške redovne vaje, streljanje, šivanje, zornje telovadne ure, orodna telovadba, zakon o tel. vzgoji, higijena in dr.

Zadnje 3 dni bodo tečajniki iz vseh teh predmetov polagali izpite pred posebno komisijo, na kar bodo prejeli diplome za vodstvo nedeljskih tečajev.

Ob nedeljah, ko so tečajniki prosti, prirejajo pol vodstvom starešine tečaja peš, kap. Kneževića poučbo, ekskurzije. V nedeljo, 1. avgusta pride izlet na Oplenac in Avalo, da se poklonijo Velikemu kralju Mučeniku.

Nov most zgrade

Skofja Loka, 29. julija. Odkar je strahovito neurje 1. 1936 uničilo in odplavilo železobetonski most čez Poljansko, med mestom in sosednjim Pučnikom, smo imeli le provizoričen most. Javno je bilo, da začeti, in se ta z varnostjo zgrajeni leseni je 3 m široki in na dveh kosah opti most ne bi mogel dolgo služiti zvezi med Ljubljano in Skofjo Loko. Več let že se je nagajalo zaradi tega sahtava po novem mostu, ki ga bodo končno res zgradili.

Novi most bodo zgradili nekoliko nižje, proti sotočju obeh Str, zaradi tega pa bo do morali tudi nekoliko preokreniti hemovsko cesto. Priročilo bo pa na prednostnosti in zavoji ceste same. Važno je, da ne bo imel noben železobetonski most sredi struge nikakega opornika, tako da bo imela voda lažji odhod. Splošno mnenje takajšnja prebivalstva namreč je, da je odšlo prvotni most predvsem zato, ker se je zagorjelo v opornik, ki ga je takrat most sredi struge imel, vse mogoče lesovje, ki je potem z vodo vedno omejeval odpornost mostu in ga slednjič tudi res dvignilo in uničilo. 5,5 m bo novi most širok. Razpeta loka pa bo 36 m. Po pol metra bodo široki hodniki, ostali prostor bo avtomobilski promet.

Cerkveni prispevki v šentpetrski fari

Ljubljana, 30. julija. Te dni so skoraj vsi farani šentpetrske fari prejeli poštno položnice davčne uprave z oznako G K, da plačajo do 1. VIII. 37. predpisane sseke. Davkoplačevalci so v negotovosti, kaj se ta davčni predpis nanaša. Nekateri so se informirali na pristojnih mestih, kjer so zvedeli, da se nanašajo ti zneski na popravilo šentpetrske cerkve, župnišča itd.

O tej zadevi je bilo že ponovno v naši javnosti, zlasti med prizadetimi farani, ugotovljeno, da v formalnem pogledu propis te davčine ni v skladu z zakonom. Kakor smo informirani, je v teku akcija, da se revidira postopanje upravnih oblasti pri določanju te davčine.

Precej faranov se je pritožilo zoper sam administrativni postopek pri izterjevanju te davčine. Pritožbe, naslovljene na finančno direkcijo v Ljubljani, so vložili kolektivno z dnem 30. — pri davčni upravi za mesto Ljubljana — odnošno za okolico. Pritožitelji se opirajo na sledeče okoliščine:

Poštno položnice so bile interesentom dostavljene brez točne navedbe, za katero davčino gre. Davščina CK po zakonu ni poznana. Prav tako ni označena davčna osnova, na kateri podlagi se ta davščina predpisuje. Nadalje niti ni označena doba, na katero se predpisano plačilo nanaša. Prizadeti davkoplačevalci niso glede davščine CK prejeli nikakega davčnega predpisa, kakor to zahteva zakon za vsako davščino, ki se na novo pobira. Davkoplačevalcem ni bil dan glede te nove predpisane davščine noben pravi poduk, kar je bistvena formalna pomanjkljivost. Tudi te nove davščine CK ni odobrilo finančno ministrstvo v Beogradu, ki mora po § 1 finančnega zakona in v smislu zakona točk 63, 164 prehodnih določil zakona o neposrednih davkih (cerkvene davščine) posebej odobriti.

Tudi postopek upravnih oblasti se v pritožbah omenja. Pritožitelji ugotavljajo iz razpisa sreskega načelstva Ljubljana okolič. št. 9899-7, 8, 9 z dne 21. V. 37, odnoš. št. 21. VI. 37, da k tozadevni konkurenčni obravnavi davkoplačevalci niso bili pravilno vabljeni, kakor to določa § 15 drž. zak. št. 12 z dne 30. VII. 1893.

To se nanaša predvsem na prizadete farane iz področja mestne občine Ljubljane, ker kaka nadomestna obvestila sreskega načelstva za ljubljansko okolico ne morejo biti merodajna za prebivalce mesta Ljubljane.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani pa sploh ni interesov na nikakršen način obvestilo o konkurenčni razpisi.

100.000 zavarovalcev OUZD

Ljubljana, 30. julija. Najzanesljivejši znak našega gospodarstva je naraščanje števila zavarovalcev OUZD. Statistični podatki OUZD kažejo, da število zavarovalcev naglo narašča in da je v drugi polovici junija že preseglo število 100.000.

V primeri z junijem lani znaša letni prihodek 11.563 zavarovalcev, z 1. 1935 17.113, z 1. 1934 16.600 in v primeri z 1. 1933 je zdaj že 21.037 zavarovalcev več.

Za socialno življenje pa je še bolj znanim ter pomembno, kakor naraščanje števila zavarovalcev, porast povprečne zavarovane mezde, ki je znašala prejšnji mesec že 23,52 din in se je dvignila na leto za 0,91 din. Porast zavarovalcev in meze se izraža v skupni dnevni zavarovani mezi: tako: prejš. je znašala skupna zavarovana meza 1.990.155 din, zdaj pa 2.342.860 in se je torej dvignila za 352.704 din.

Število zavarovalcev našega OUZD je bilo samo dvakrat tako visoko, kakor je zdaj, in sicer 1. 1929 in 1. 1930. 1. 1929 je bilo nad 100.000 zavarovalcev od 13. junija do 3. novembra; višek je bil 11. avgusta s 102.796 člani. 1. 1930 je pa bilo nad 100.000 zavarovalcev od 7. maja do 5. oktobra z viškom 7. junija, ko jih je bilo 103.729.

Nevarna razbojnika na Vrhniki

Ljubljana, 30. julija. Na obrežju Ljubljanske pod Vrhniko so ljudje opazili te dni dva neznanca, ki sta se polastila velikega športnega čolna, last trgovca Mirka Verbičja z Vrhnike. Ljudje, ki so poznali Verbičje čoln in vedeli, da ga lastnik neizmerno najbrž ni posodil, so brž obvestili Verbičja in mu povedali, da sta sumljiva neznanca odplula s čolnom proti Podpeči. Verbič je nemudoma zasedel svoje motorno kolo in se odpeljal tja, kjer sta se bila neznanca ukrcala. Vse presenečeno je našel tam kolo z evidenčno št. 93.684, za katero se je kasneje izkazalo, da je bilo ukradenemu Antonu Omeju z Vrhnike. Poleg kolesa je našel tam še nabasane nahrbtnik, v katerem je bilo 5 novih plašev na kolo, 9 žag za žaganje železa ter lesa, pol hleba kruha, več konzerv, zavoj čaja, kos salame in sira ter nekaj drugih jestvin.

Verbič je zasledoval tatova čolna ob obrežju Ljubljane in ju dohitel pri Podpeči. Stala sta na čolnu, ki je bil tedaj privezan k bregu, v kopalni obleki, zgoraj tik brega pa sta imela kraj kluboka obleko v kluboku pa poleg drugih predmetov tudi samokres in nabito polno listino. Verbič se je ustavil z motornim kolesom že precej pred njima in se neopazno splazil do obleke neznanec, ki jo je odnesel od brega na travnik in vzel tudi samokres. Potem je pa stopil s samokresom v roki k bregu, da sta ga neznanca opazila. Posvajal ju je, naj zapustita ukradeni čoln. V tistem trenutku pa je že tudi eden potegnul izza kopalnika hlače samokres ter ga nameril na Verbičja. Ker se je Verbič zdelo, da bo lopov streljal, se je previdno umaknil in odhitel nazaj do svojega motornega kolesa, da bi se odpeljal v Podpeč po orožnike. Videč, da je Verbič odšel, sta razbojnika nemudoma skočila na breg, popliskala obleko in se oblekla, potem pa privlekla iz čolna še eno kolo. Čoln, ki je vreden 3000 din, sta prepustila toku in je sam odplaval proti Ljubljani. Lopova pa sta zapelala kolo in jo ubrala, kakor je mogel Verbič od daleč videti, proti Notranjim goram.

Verbič je se ugotovil, da se jima je najbrž zaradi preobremenjenosti kolo pokvarilo, zaradi sta zavila za grmovje, kjer sta najbrž skušala kolo v naglici popraviti, pa se jima to ni posrečilo. Odrhala pa sta na kolesu evidenčno številko in ga pustila na kraju, kjer so ga kasneje našli brezvojni orožniki. Sama sta pa zavila v gozd in taginila.

Verbič je takoj obvestil orožniško postajo v Podpeči. Orožniki iz Brezovice in Podpeči so pa zaman zasledovali razbojnika. Ukradeni čoln so našli šele naslednjega dne na vodi že blizu Ljubljane. Verbič je opisal orožnikom lopova tako, da vse kaže, da sta bila to znana Jože Bradeško in Franos Rokavec, ki sta se pripelala do Ljubljane iz svojih skrivališč za Polhovim gradom.

Razstave VI. Mariborskega tedna

Maribor, 29. julija. Na razstavišču Mariborskega tedna je kakor na marivljšču. Kako tudi ne, saj smo tik pred otvoritvijo te za Maribor tradicionalne prireditve. Na letošnjem VI. Mariborskem tednu bo kar 18 razstav večjega obsega, ki bodo vse brez izjeme zelo zanimive in bodo obiskovalcem nudile mnogo koristnega. Razstava tekstilne industrije bo prikazala lep razvoj te za Maribor tako važne industrijske panoge. Zanimiva bo tudi splošna industrijska razstava. Prava posebnost bo velika obrtna razstava, ki ima namen prikazati našim ljudem, da moramo glede obrtniških izdelkov uspešno tekmovali s tujino. Modna revija je v rokah konferenciera Boža Podkrajška, ki bo z vedrim humorjem popestril modno revijo domačih krojačev. Poljedelstvo, vinogradništvo in mlekarstvo bo pokazala posebna razstava velikega stila. Zanimiva bo tudi velika trgovska razstava pod geslom domačega blaga, dobro blago.

Prvič na Mariborskem tednu bo jugoslovanska fitopatološka razstava namenjena našim kmetovalcem, ki jim obisk te razstave še posebej priporočamo. Prav tako bo privlačna ornitološka razstava s svojimi zanimivostmi. Tujsko prometna razstava Putnika Maribor bo imela vsedržavni pečat, ker bo z velikimi fotografskimi snetki prikazala lepote naše cele domovine. Isti namen ima tudi razstava Jugoslovanske izložbe za propagando turizma. Tisk, kartonažo in knjigoštvo bodo na VI. Mariborskem tednu pokazala mariborska grafična podjetja, čijih sloves je znan v celi državi. Razstavo kipov in starega kmetkega pohištva pripravljajo zgodovinar in banovinski arhivar g. prof. Baš. Prav zanimiva bo tudi akvaristična razstava mariborskih in graških akvaristov. Mnogo pozornosti bo gotovo deležna tudi razstava Društva združenih gojiteljev malih živali in razstava društva „Rejec malih živali“. Naši vinogradniki in ljubitelji božje kapljice že z nestrpnostjo pričakujejo vinsko razstavo s poskušajo izbranih štajerskih vin. Vrtnarska razstava bo spremenila Mariborski teden v cvetoči vrt. Razvoj mariborskega sporta in njegove velike uspehe bo pokazala lepo urejena razstava sportnih trofeji, ki jo pripravljajo vsi mariborski sportni klubi.

— Tujski promet. Se nikoli ni bila tujska sezona pri nas tako živahna kakor je letos. Skofja Loka paš nudi mnogo zanimivosti in prav lepi so tudi izleti v bližnjo okolico. Letos je bilo v prostorih deške šole nastanjenih tudi 42 dijakov ferlatne kolonije, ki so ostali tu štiri tedne in se prav te dni poslavljajo od nas. Med letoviščarji je mnogo Beograđanov, pa tudi mnogo inozemcev. Priznati je treba Tujsko-prometne mu društvo, da je mnogo storilo za dvig tujskega prometa, a treba bo še precej dela, da bo Skofja Loka res vzorno letovišče, kjer se bo vsak dobro počutil in zadovoljen odhajal, korist bilo pa imeli od tega tudi domačini.

Iz Škofje Loke

— Ustanovni občni zbor Muzejskega društva. V petek se je vsilil ob 17. v mesni posvetovalni ustanovni občni zbor Muzejskega društva, na katerem je uvodoma predsednik pripravljalnega odbora prof. dr. Pavle Blažnik podčrtal namene organizacije in smernice bodočega dela. O nalogah in bodočem delu se je razvila živahna razprava, v katero so posegli tudi prof. Planina, dr. Homan, notar Sink, upravitelj Rošje in župan Zihel, ki je tudi obljubil svojo pomoč. Pripravljalni odbor je bil izvoljen v celoti za prvi upravni odbor.

— Spremembe pri komandi orožništva. Komandir tukajšnjega orožniškega voda, poročnik g. Zivan Petrovič je premeščen v Jastrebarsko na Hrvaško, na njegovo mesto pa je prišel podporočnik g. Milošević, dosedaj vodnik kranjskega žandarmerijskega voda. Obema oficirjema želimo na novih službenih položajih mnogo sreče in uspehov.

— Turneja in oddih slavkov. V prvi polovici avgusta poleti tukajšnji Slavček na Gorenjsko, kjer bo ostal 8 do 10 dni. Priredil bo koncerte 5. avgusta v Kranju, 7. avgusta na Jesenicah, 8. avgusta pa na Bledu. Sodelovalo bo okrog 90 malih pevčkov, ki se bodo pri tej priložnosti navržili tudi lepota naše Gorenjske in se nekoliko odpočili v prelepem gorenjskem planinskem kraju. Ni dvoma, da bodo naši slavčki tudi tokrat dosegli zaslužen moralen in gnetni uspeh, saj je mladinski zbor na najodličnejši umetniški višini. Prebivalstvu naših gorenjskih mest pa bo izpolnjena davna želja slišati Trboveljskega slavčka.

— Delo naših gasilcev. Tržki gasilci se marljivo pripravljajo na proslavo svoje 50-letnice. Nova gasilna orodjarna, ki bo ta dan svečano izročena svojemu namenu, je že pod streho in bo ta impozantna stavba res v ponos ne le našim gasilcem, marveč vsemu gasilstvu. Zunanje lice na prostornem gasilskem vrtu je sedaj docela spremenjeno in prenovljeno. Vse kaže, da ta jubilej ne bo le praznik naših gasilcev, marveč naj bo to praznik cele trboveljske doline in njenega prebivalstva. To dokazuje tudi dejstvo, da je prevzel pokroviteljstvo nad jubilejno proslavo predsednik tukajšnje občine g. Jakob Klenovšek, ki je sam vnet podpornik gasilstva. Posebno slavosten pečat pa bo dala proslavi odredba gasilske zajednice, da se vsi na dan proslave 5. septembra delni zlet gasilskih čet v Trbovljah. Domači umetniki so že izdelali brezplačno osmetke za plakate in zletni znak. Posamezne čete so svoje prijave prideliteljem že poslale in že po sedanjih prijavah čet sodeč obeta biti ta jubilejna proslava impozantna manifestacija gasilske ideje v rudarskih revirjih.

— Živilski trg. Na živilskem trgu je bilo v sredo zopet precej živahno. Povrtina se je od zadnjega tržnega dne precej pocenila in tako so prodajale kmetice kumare že po 1 din kg, fižol pa po 2 — do 3 — din kg.

Fižol je letos zelo dobro obrodlil in zato se bo v prihodnjih dneh gotovo še bolj pocenil. Tudi krompir je se pocenil in se ga ponuja sedaj novega že po 1 — din kg, bo pa v prihodnjih dneh gotovo še cenejši, ker ga ponujajo kmetje že po 0,65 do 0,75 din za kg. Pač pa je ostala zelenjava še precej draga. Tako so ponujale branjevke paradiznike po din 5 —, zelje po din 4 —, papriko za po 3 komade za 1 — din. Zlasti drago pa je pri nas še sadje. Tako so prodajali jabolka, hruške in slive po 5 — din kg. Tudi jajca imajo staro ceno 14 za kovača.

Beleznica KOLEDAR

Danes: Petek, 30. julija, katoličani: Abdon in Senon, Vitodrag.
DANASŠJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Poslednji pogan.
KINO IDEAL: Izdajalec.
KINO UNION: Z a p r t o.
KINO MOSTE: »Bosanska rapsodija« in »Moderni Robinson«.
DEZURNE LEKARNE
Danes: Dr. Piccoli: Tirska cesta 6. Hočvar, Celovška cesta 62. Gartner: Moste — Zaloška cesta.

Izpod sira

Faranom šentpetrske fari so že poslali poštno položnice davčne uprave z oznako C K, naj plačajo do 1. avgusta v obliki danka prispevek za popravilo cerkve in župnišča. Z novimi davčinami je povsod na svetu križ. Ljudje jih niso veseli in tega jim nihče ne more zameriti. Na navadne davke godrnjajo vsi davkoplačevalci. Izjema je pa davek za cerkvene potrebe. Proti temu ne godrnjajo vsi. Eni so celo navdušeni zanj, ker pravijo, da je edino pravilno, da verniki sami prispevajo za popravilo cerkve ali za kar je pač treba. Mlačni verniki seveda niso navdušeni niti za ta davek. Brezverci, če bi jih bilo kaj pri nas, bi pa nemara godrnjali in zabavljali nanj še bolj kakor godrnjajo davkoplačevalci na vse davke.

Poštno položnice davčne uprave so torej faranom šentpetrske fari vročene in če pritožbe ne bodo nič zalegle, bo treba davek plačati. Našel bi se pa praktičen izhod iz tega nerodnega položaja, da bi bil volk sit in koza cela. Eni farani šentpetrske fari so kot rečeno navdušeni za novo davščino, drugi pa godrnjajo. Kaj če bi prepustili navdušenim faranom tudi na godrnjače odpadajoči del davka? Mi smo prepričani, da je njihovo navdušenje iskreno in globoko in da bi kot dobri verniki ne odklonili niti nekoliko višjega prispevka za cerkvene namene, kakor ga bodo plačali z navdušenjem sicer. Godrnjači — naj nam oprostite, da jih tako imenujemo — pa pravijo, da bi prav radi življali za bolnico ali za reveže toliko, kolikor zahtevajo zdaj od njih za popravilo cerkve.

„Slovenski narod“ l. 1868

28. V. št. 25: Dopolni, iz Ljubljane 25. maja. (Sokolska pravda; maščevanje zaradi zadnjih tepežev; kaj nam je storili.)

Pisal sem zadnjič, da se je čulo o milejši razsodi vseh sodnje v Gradcu v znanj pravi nekaterih udov Južnega Sokolov; današnja »Laibacher Zeitung« pa pravi, da je Grška nad sodnija potrdila razsodbo prve sodnje, samo pri enem obsojenem je znižala kazen od 5 mesecev na 4 mesce. —

... Zaradi zadnjih prigodeb z nemškimi turnerji v okolici Ljubljanskega maščevalo se je nekoliko tukajšnjih rodov in tem, da so se zbrisali dale iz Italije; mi obžalujemo to že zaradi denarnih uzrokov, kjer, če ravno le rodovine niso po navadi se udeleževale zabav čitalničnih, podpirale so jo vsaj gmojno. Svojeja začenja pa ne moremo zadržati ter vprašati, kaj je storila čitalnica naša komu? Ali je ona morebiti kriva, da so staknili turnerji to, kar so iskali? Tako abotni vendar niso ti, ki so odstopili, da bi verjeli nesramnim lažem, ki se trosijo, kakor da bi bili narodnjaki osnovati ta neljubi pretep? In če je morebiti sami pri sebi mislilo, da bi bilo le mogoče kaj takega, zakaj ne počakajo, da se prepričajo? Res je, da smo Slovenci, kakor Slovani sploh, veliko preokroti in pohlevni ter pustimo ravnati s seboj kakor se komu ljubi. Ali čas je, da pokramemo našim nasprotnikom, da tudi mi znamo najti pot do sodnje, ktera mora kaznovati take hudobne, kteri brez dokazov trosijo po mestu in po širocem svetu najnesramnejše laži, ter izmišljene in raztržene govorice stavlajo za gotovo resnico. Treba bode, da se enkrat krepko stopi na noge ter konen naredi počenjanju taci banditov v fraku. Upamo ter za trdno se nadjamo, da se bode o tej stvari kaj zgodilo ter da se pravični kazni izročijo taki nesramni obrekovalci, ki ne kradejo dobrega imena le posameznim osebam, temveč celim zavodom, kterih v svoji velkogermski navdušenosti trpeti ne morejo; in ktere bi najraje pihili z enim pihljem iz sveta. Hvala Bogu pa se bode ono že davno izposihali, ko bo ideja, za ktero so njih glavice pretrde, zmagovalno kraljevala in se bode svet čudil, da so kdaj take kreature travo tlačile...

— Kremacije v Nemčiji 1. 1936. Nemčija ima sedaj največ krematorijev, vseh že 115. Ideja kremacije se v Nemčiji nevedno širi in kakor se kaže, uživa tudi vso podporo in naklonjenost obnisti. V samem Berlinu so trije veliki krematoriji, v katerih je bilo lani vpepeljenih okrog 20.000 umrlih. V vseh 115 krematorijih so izvršili lani 76.704 vpepelitve, od vseh pečetka pa do konca lanskega leta 946.468, torej skoro že milijon. Prvi krematorij je bil zgrajen v Nemčiji 1. 1878 v Gothi, kamor so prepeljavali pred vojno tudi prišleke kremacij iz naših krajev, posebno iz Sarajeva in Maribora.

METEOROLOGOVA ŽENA
— Z mojim možem je res križ. Kadar ga prosim, naj mi kupi kozuh, mi pride takoj s trditvijo, da se baš bliža vročinski val.

TUDI GLUH NI
Danski kralj Kristijan X. ki je proslavil nedavno 25letnico vladanja, je prisostvoval nekoč vojaški paradi. Ko ga je zagledala v bližini stoječa nemška dama, se je obrnila k svoji prijateljici, rekoe: — No, lep baš ni.
Kralj je pa obvrnil k nji in pripomnil: — Lep si, pa tudi gluh si.

DNEVNE VESTI

— Nekateri naši naročniki še niso poravnali naročnine. Prosimo jih, da jo čim prej poravnajo. Onim, ki ji tega ne storijo, bo morala uprava let žal postaviti. Ljubljanski naročniki, ki nimajo poravnane naročnine, bo ustavljen »Slov. Narod« 3. avgusta, naročnikom v drugih krajih pa 5. avgusta. Pretežna večina naročnikov redno izpolnjuje svoje dolžnosti, le nekaj jih je, ki na to pozabljajo in te ponovno prosimo, naj naročnino pravčasno poravnajo.

— Vojvoda Windsorski na poti v Dalmacijo? S Koroškega poročajo, da sta vojvoda in vojvodinja Windsorski v sredo popoldne odpotovala iz dvorca Wagerleoburg v Benetke, kamor sta prispela v sredo zvečer. Na Dunaju pravijo, da ostaneta v Benetkah samo nekaj dni, potem pa odpotujeta v Dalmacijo.

— Draginja odvrača tujce od nas. Sluši se vedno več pritožb, da so cene v nekaterih naših letoviških pretrane. To velja zlasti za nekatera letovišča na Gorenjskem. Posledica je, da odhajajo letoviščarji od nas v sosednje države, posebno v Italijo. Enako je tudi v Dalmaciji, kjer so letos cene precej višje. V Splitu so se podražila živila od 10 do 30 odst. perutnina pa celo za 100 odst. Posledica je, da so gostilničarji in hotelirji dvignili že tak visoke cene, tujci so pa nezadovoljni in odhajajo v Italijo, kjer so cene znatno nižje, vsaj v manjših letoviških.

KINO MATICA
Danes poslednji!
Prekrasno filmsko delo
POSLEDNJI POGAN
v gl. vlogi lepa MALA in LOTUS
Predstave danes ob 19.15 in 21.15 ur

— Jaha bivšega egiptskega kralja odplula izpred Raba. Dobrih 14 dni je bila zadržana pred Rabom krasna jaha bivšega egiptskega kralja Fuada »Nimed Allah«. Ta jaha je menda najlepša na svetu in tona naraži je pravijo »Pesom ladije«. Bivši egiptski kralj se mudi zdaj v Karlovi Varah. Prebivalstvo Raba je pričakovalo njega ter vojvodo Windsorskega in njegovo soprogo, pa jih ni pričakalo. Prispela je samo soproga bivšega egiptskega kralja Abbas Hilma in sicer s parnikom iz Benetk, pred Rabom se je pa vkrcala na jaho svojega soproga. Edini, ki je bil povabljen na jaho je prištovski kapetan na Rabu Niko Turina. Soproga bivšega egiptskega kralja mu je podarila dragoceno zlato uro s kraljevim grbom in krasno zlato verigo. Ni izključeno, da se bosta vkrcala vojvoda Windsorski in njegova soproga na jaho kje drugje v Dalmaciji.

— Zagrebu preti stavka natakarijev. Vse kaže, da bo izbruhnila v Zagrebu splošna stavka natakarijev. Danes popoldne bo šlo vseh natakarijskih organizacij, ki bodo poskušale mirno poravnati spor med natakariji in lastniki zagrebških kavarn. Če pa ne bo šlo, si bodo pomagali natakariji s skrajnim sredstvom, s stavko.

— Zanimiva arheološka najdba na dnu Drave. V Osljaku čistijo strugo Drave. Delavci so našli v strugi na ostanke starega rimskega mostu, zgrajenega pod carjem Hadrijanom pred 1820 leti. Odkopali so več kamnitih plošč z različnimi ornamentami. Na eni plošči je napis, ki kaže, da je bil ta most nekdo že obnovljen, ne da se pa ugotovi, kdo in kdaj ga je obnovil.

— Legija koroških borec naproša vse tovaršne s severne fronte, da ji v svojem in pa v splošnem interesu čim prej pošljejo na vpogled odlok, s katerim jim je bila pred leti zavrnjena prošnja za priznanje dobrovoljstva.

— Belokranjski planinski dan na Mirni gori nad Semičem priredi v nedeljo, 1. avgusta, podružnica SPD v Črnomlju. Začetek bo okoli 11. dopoldne. Na sporedu so nastopi belokranjskih pevskih zborov in skupine narodnih noč z belokranjskimi pesmi. Iz Ljubljane in vse Dolenjske je dobra zveza z jutranjim izletniškim vlakom do postaje Semič, od koder je do vrha Mirne gore dve uri udobne pešhoje.

— Izlet varadinskih obrtnikov v Maribor. Večja skupina varadinskih obrtnikov priredi v nedeljo izlet v Maribor, da si ogleda pridelitve in razstave Mariborskega tedna. Izletniki si ogledajo tudi falko električno.

— Korza dela v Ljubljani sprejme pekarskega pomočnika, kuharja za francosko kuhinjo, sedlarja in ličarja, čevljarja za splošno delo, ključavničarja-oročarja, dva hlapca in 8 šelestrugarjev.

— Poslužite se možnosti izletov z najmodernejšimi avijoni »Odega« na Jadran ali Vrisko jezero. Informacije pri »Putnikih«.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno spremenljivo vreme. Večerja je nekoliko deževalo v Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 32, v Skoplju 30, v Mariboru 27, v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 25, v Ljubljani 24,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,9, temperatura je znašala 14,2.

— Zdravnik mu je napravil nov nos. Pred 14 leti je napadla kmečkoga fanta Jovana Veljača iz hrvaške vasi Moštani težka tuberkulozna bolezen, ki mu je razjedala polaganoma nos in tudi del lica. Nesrečni fant se je obrnil najprej na zagrebškega zdravnika dr. Beuca, ta ga je pa napotil k vseučiliškemu profesorju dr. Serceju, ki je zdravil fanta dve leti. Zdjaj pa ima Jovan Veljača nov nos tako, da se mu skoraj nič ne pozna, da je bil brez njega. Dr. Serceur mu je odrezal na desni nadlahti kosček mesa, ki ga je prepiral tako, da je dobil obliko novega nosu. Pri-trdil mu ga je in fant je moral držati 18 dni z mavcem pritrjen roko na novem nosu, da mu je prirastel k obrazu. Operacija se je v polni meri posrečila in fant pravi, da ne čuti skoraj nobene razlike med starim in novim nosom.

— Mati ugrabila lastno hčerko. Veliko senzacijsko se napravlja današnje zagrebške »Novosti« iz nedolžnega dogodka v šmarjeti pri Rimskih toplicah, kjer je Jana Zabukovnik ugrabila 15-letno hčerko Marijo. Poldrugo stran dolgo poročilo priobčujejo o tej senzacionalni ugrabitvi. Orožniške postaje v Sloveniji kaže iščejo bivšo služkinjo Jano Zabukovnik, ki je živel pred 10 leti v Zagrebu, kjer je rodila hčerko. Ko jo je posamezno zapustil oče, je odnesla svojega otroka v občinski urad v Velenje, kamor je bil moč pristojen. Pu-

stila je tam otroka, češ, da ga ne more roditi. Vsega ga je k sobi lastnica pekarnice v šmarjeti Antonija Polot, ki nima lastnih otrok. Osem let je imela malo Marijo pri sebi, zdaj je pa namakrat prišla mati ponjo in organizirala pravo ugrabitev. Občina Velenje namreč ni hotela ugoditi prošnji Jane Zabukovnik, češ, da mora otrok ostati pri Polotovi. Tako materi ni preostalo drugega nego nasilno odpeljati lastno hčerko. Polotova je pa takoj odpotovala v Zagreb in zahtevala Marijo nazaj.

— Tudi telefonske aparate krajejo. V noči na sredo je bilo vloženo v barako za tehtanje vagonov v Vevčah in odnesen na škodo večje papirnice telefonski aparat za lokalni promet znamke »Hekaphone« vreden 800 din.

— Tatvine na deželi. V Ivanjcih je bilo vloženo v hišo poseznika Avgusta Zorka in ukradene več obleke ter srebrna žepna ura. Zorko je oškodovan za 600 din. — V Majskem vrhu so neznanici obiskali vini čarjio Mirka Megliča in odnesli par gumijastih čevljev, nekaj ženske obleke: dva para sandal, vojaško pelerino, več jedilnega pribora in tehnično za tehtanje vina. Škoda znaša 800 din. — V trgovino I. Stranjske v Selišču pri Sv. Juriju so vdrl v petek ponoči štirje orožniki in odnesli »lomilce« in odnesli za 4000 din manufakturne blaga: galanterije in čevlje.

Iz Ljubljane

— Iz širši akcijski odbor za ureditev kolodvorskega vprašanja v Ljubljani. Akcijski odbor za ureditev kolodvorskega vprašanja v Ljubljani je na svoji seji v ponedeljek 26. t. m. sklenil, da se pritegnejo v širši akcijski odbor naslednji uradi: odnošno korporacije: banska uprava, komanda dravske divizije oblasti, vojna delegacija pri ljubljanski železniški direkciji, generalna direkcija državnih železnic v Beogradu, direkcija državnih železnic v Ljubljani, direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani, tehnična fakulteta univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani, Zbornica za TOI, Delavska zbornica, Inženjerska zbornica, Zdravniška zbornica, Združenje inženjerjev in arhitektov sekcija Ljubljana, Klub arhitektov, Združenje graditeljev, Zveza za industrije, gremij trgovcev, Društvo za ceste, Zveza za tujski promet, Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, Touring klub, SPD ter projektanti in predstavniki tiska. Prva seja širšega odbora bo v torek 3. avgusta ob 10. v veliki dvorani mestnega poglavarstva v Ljubljani z naslednjim dnevnim redom: 1. konstituiranje odbora, 2. program dela, 3. volitev pododseka.

— Iz Na ribjem trgu je bilo danes rih le za manjši »spost«. Prodajalci dobro vedo, da mešani ob koncu meseca konzirajo tudi znatno manj rih, čeprav ribe navadno kupujejo ljudje, ki jim ni treba računati na prste, kdaj bo »prvega«. Trg je bil danes zložen le z nekaterimi vrstami morskih rib. Prodajali so skuše po 18 din. kr. sardelice po 16 in tuna po 24 do 28 din. Med sladkovodnimi ribami so bile naprodaj samo šuške in postrvi, če izjavimo nekaj kilogramov smuč, donavske ribe. Cene so nespremenjene. Po nalivih v torek se je zopet dvignila gladina Cerkljskega jezera in zato je ribolov otežekel. Zelo redek pojav je, da bi poletni naraščala voda v Cerkljskem jezeru. Ob tem času so v normalnih letih na dnu presihajočega jezera kosili.

— Iz »Presekan« Gruberjev prekop. Če verjamete ali ne, pred dnevi so presekali Gruberjev prekop. Ob razvoju ali na špiči delajo v strugi; del struge je povsem izoliran, da voda ne teče v njem, vendar pa prekop v spodnjem delu ni suh in voda teče po njem kakor vedno, le nekoliko manj je je zadnje čase. Vendar je ta tehnični čudež povsem preprost; večina vode odteka skozi mesto po Ljubljani, precej pa tudi po lesenem žlebu, ki je položen na desnem bregu prekopa tako, da zajema vodo tik pod gladino in jo odvaja nad izolirano strugo (bolje rečeno zajezeno z zemljo) na drugo stran jezera. Delo je zelo tvegano, kajti tudi ob manjšem deževju voda toliko narase, da začne teči čez žleb v zaprti strugi. V torek zvečer je zaradi plohe voda vdrla v zaprti del struge in ga zalila, da v sredo niso mogli delati. V strugi imajo približno mesec dni dela; utrili bodo levi breg prekopa, ki doslej še ni bil tlakovan ter reguliran, in zbetonirali bodo na dnu podlago za začasno zapornico, ki jo bodo lahko, ko bo potrebno, zadržali na pripravljeno podstavke. Breg bodo morali posebno dobro utrčiti, ker dela voda tam zaradi krivine vrtnice in bi spodbujala brežino. Zato bodo naredili tako zvani kamnomet, kamnito steno, zasidrano med piloti. Delo bo končano čez mesec dni, če pojde vse po sreči, s čimer bodo končana tudi v Gruberjevem prekopu regulacijska dela v strugi.

— Iz Kopalne obleke, Karničnik, Nebočnik.

— Opozorilo upnikom delavcev, zaposlenih iz socialnih fondov. Nekateri brezposelni, zaposleni pri javnih delih in plačevani iz socialnih fondov, dolgujejo za sebnikom razne zneske. Upniki so se doslej obračali na mestni socialno-politični urad a prošnjami, da odteguje dolžnikom, zaposlenim iz socialnih fondov, v obrobkih dolžne zneske od njihove delovne mezd. Mestno poglavarstvo opozarja upnike na sklep socialno-političnega odbora mestnega sveta, sprejet na seji dne 21. julija t. l., po katerem se smatra mezdna teh delavcev ne kot zaslužek, ampak v bistvu kot podpora, zaradi česar se pooblašča socialno politični urad, da v bodoče odkloni odtegovalni dolgovi od mezd delavcev, začasno zaposlenih iz socialnih fondov.

— Iz Popravek. Z ozirom na Vašo notico, ki ste jo objavili v petek, dne 23. julija 1937, st. 166, na strani 3, stolpec 3, zgoraj, pod naslovom: »Travnica zeleni...« Vas prosimo, da v smislu § 26 zakona o tisku izvolite objaviti v Vašem cenj. listu sledeče uradno pojasnilo, oziroma popravek: S priklicljivo okoliskih občin je prevzela mestna občina v oskrbo na 76 km občinskih cest I. reda. Z malimi izjemami so bile vse prevzete ceste zapuščene ali celo neolgozane. Zlasti velja to za Rožno dolino kima ca 60% neutrujenih cest, od tega 20 do 30% še nedograjenih. Pri tolikšni dolžini prevzetih cest je razumljivo, da mestno delavstvo ne more povsod sprosti čistiti plevela po jarkih in voziščih cest, pač ne opravlja to postopoma in predvsem tam, kjer je potreba čiščenja največja, dasi je bilo že potrebno čiti primombe iz javnosti, da je takšno delo brezplošno in zgolj potratno časa. Tudi le udelež, na nai bo se plevel v temeljito, le kratkotrajno, kar se plevel v dveh ali treh tednih spet razraste. Često opazovanje vozišča pa ni samo zamudno in

drago, temveč iz tehničnih ostrov tudi kvan, ker pompuje meteozni vodi uničevati gorjo plat vozišča. Vzrok, da ceste zarašče plevel, je ta, da je vozišče za potrebo prometa preširoko. Rast plevela se da odstraniti le tako, da se čistiše vsako leto podkropi s kemičnimi preparati, ki plevel uničijo, ali pa da se čistiše tlakuje. Prvo ali drugo pa bo mogoče napraviti šele tedaj, kadar bodo na razpolago za to potrebni krediti. Za predsednika direktor mestnih uradov: Jantigaj.

— Dar mestnim revelem. Dedič pok. g. Josipa Eberla, zlatarja v Ljubljani, so nakazali mestni občini znesek Din 3.000, ki ga je pokojnik volil v svoji oporoki v prid mestnim revelem. Za plemeniti dar se mestno poglavarstvo najlepše zahvaljuje.

— Iz Maša zadušnica za pok. Rajkoma. Pričetkom bo 2. avgusta ob ½ 8. uri v franciskanski cerkvi.

— Iz Hitro prijet tat. Gostilničar Ivan Rožnik na Viču 49, je v sredo prijavil, da mu je bila ukradena 80 din vredna, debla gos, njegova sosedka Marija Viranova pa da ji je ponoči zmanjkalo iz hleva petkošči ter angorske zajčjake, tako da je bila oškodovana za okrog 400 Din. Stražnik je kmalu ugotovil, da je prišla mastna gos na razeni v bližnji gostilni in je gostilničarka tudi izdala prodajalca gosi v čestbi 19letnega delavca Toneta C. Fant je letvino gose takoj priznal, noče se pa spomniti, da se je polastil tudi sosednjim putk ter angorske zajčjake. Fanta so zaprli in upajo, da se mu bo zroniti očežil v zaporu.

— Iz Tatinski presti povsod. Tatovi so na delu tudi v kopalšču Mirji. Kopalci Lidiji Steinberg je bila te dni ukradena iz kabine 500 din vredna osmerokotna zapesna ura znamke »Ikon«. — Iz podstrešne hiše št. 15 na Kongresnem trgu je nekdo odnesel v sredo dve svileni in dve volneni moški srajci vredni 400 din. — Janezu Ovsenke je neznanec odvil pri kolezu, ki ga je imel v Podlunski ulici 19 dinamno svetilko, vredno 250 din. — Iz gostilniške veže na Mestnem trgu 2, pa je nekdo ukradel delavca Francetu Lenarčiču dva para hlač in nekaj druge obleke v vrednosti 200 dinarjev.

Iz Maribora

— Maribor v žalosti. Z mnogih hiš v Mariboru vzhajajo že več dni črne zastave zaradi smrti Nj. Svetosti patrijarha Varnave. Večera, na dan pogreba je bil v pravoslavni kapelici parastos, ki se ga je udeležila množica pravoslavnih vernikov. Zalne službe božje se je med drugimi udeležili tudi mestni poveljnik general Cedo Stanoljčič z oficirskim zborom, mestni župan dr. Juvan in mnogi predstavniki državnih in samoupravnih oblasti, društev in korporacij.

— Program VI. Mariborskega tedna. Kakor vsako leto je tudi za letošnji Mariborski teden izšel let ilustriran program, ki vsebuje vse razstave, kulturne, športne in druge prireditve, ki se vršijo v okviru VI. Mariborskega tedna. Program se dobi brezplačno pri vseh Putnikih poslovalnicah v tuzemstvu in v vseh večjih potovalnih pisarnah in naših konzularnih ter diplomatskih zastopnikih v inozemstvu. Naroči se lahko tudi direktno pri upravi Mariborskega tedna na Aleksandrovi cesti 35.

— Iz vojaškega urada. Razpisani je natečaj za sprejem gojenjcev v zrakoplovno policijsko solo v Novem Sadu. Pogoji za sprejem so razvidni na mestnem vojaškem uradu v Mariboru.

— Kaj pravi občina o brezposelnih delavcih. Mestno poglavarstvo v Mariboru razglasa, delavci, kiso bili zaposleni pri cestnih delih mestne občine ter bili radi pomankljavi sredstev za nastopom gradbenesne sezone odpušteni, se dan na dan pritožujejo na mestnem socialno-političnem oddelku, da ne morejo dobiti dela, češ, mariborski podjetniki sprejemajo v delo samo delavce z deželo, ker preostali službojalec pri izbiri delovnih moči ne omejuje noben pozitiven zakon, nastane vprašanje, kaj s številnimi brezposelnimi delavci iz Maribora, ki so že leta brez službe. Apeliramo na uvidne mariborske podjetnike, da se pri najetju delavcev oizirajo predvsem na mariborske brezposelne delavce, sicer se bodo morali le-ti v nedolgem času podpirati, meščanstvo pa obremenjvati z novimi davki.

— Trije komiki Josip Povhe, Anton Harastović in Milan Kosič bodo pri predstavi »Sna kresne noči« v mestnem parku razveseljevali gledalce s humorističnimi nastopi in dialogi ter na koncu predstave z grotesknim plesom takozvanim bergomaskom. Pri uprizoritvi bodo sodelovali tudi konjeniki ter tako opozarjamo občinstvo, da upošteva odredbe rediteljev in ne hodi

ob ograjenem prostoru, ker je to v interesu varnosti gledalcev. Iz Ljubljane sta prispela dramska prvačka Slavko Jan in Vida Juvanova, ki že pridno vadita z ostalimi ansamblom. Vaje so vrše še na gledališkem prostoru v mestnem parku. Z osirom na ogromno zanimanje za vse predstave »Sna kresne noči« opozarjamo občinstvo, da si nabavi vstopnice v predprodaji v Jadranski straži, Maribor, Gregorčičeva ulica 27, tel. 29-70.

— Vesel se je, ko je večer zvečer seki 65letni hišnik Ignac Babič iz Jezdarske ulice drva, se je po nesrečnem naključju

veselil v dano kotono in si zdrobil kost ter zadal sevaljodo rano. Poškodovanca so reševalci odpeljali v tukajšnje bolnico.

— Smrt najstarejšega Jugoslavana. Naši javnosti gotovo ni znano, da je pri Sv. Duhu na Ostrm vrhu živel 120-letni očanec, ki je bil gotovo najstarejši Jugoslovian. Je to leta 1817, rojeni poseznik Ivan Kura, ki je preteklo nedeljo umrl. Starček je bil do zadnjega izredno zdrav in čil ter se je rad zanimal za dogodke sodobnosti. Njegovega pogreba se je udeležila ogromna množica ljudi.

Šolanje med nebom in zemljo

Sredi junija se je pričela na Blokah šola jadranskega letenja

Ljubljana, 30. julija. Sredi junija se je začela na Blokah šola, ki je marsikdo še ne pozna in ki je tudi ne najdemo v nobenem seznamu. Šola jadranskega letenja. Morda mislite, da učenje jadrnanja po zraku ne zasluži imena šola? V resnici gre za pravo šolanje, ki ni lahko in ki ima pravi šolski značaj, kolikor se tiče teorije. Letanje med nebom in zemljo se seveda ne more primerjati z drugimi vrstami šolskega pouka, a zaradi tega ga ne kaže omalovaževati, temveč zasluži še tem večje upoštevanje. Zdjaj so na Blokah že vse skupine mladih letalcev, jadrancev, ki so člani jadralskih sekcij ljubljanskega Aerokluba. Na Blokah se pa zadnja leta šolajo tudi člani drugih sekcij, odnosno klubov, n. pr. iz Maribora, Ptujja, Sarajeva in s Susaka.

Tečajniki in njihovi učitelji letos tabore že na zemljišču, ki je določeno za letalsko šolo, kjer bodo — upajmo — vsaj prihodnje leto stala solidno zidana poslopja. Marsikdo je pričakoval, da bodo stavbna dela končana že letos, toda doslej baje še niso bila niti razpisana.

Ljubljanski Aeroklub ima več jadralskih sekcij; najmočnejša sekcija je »Pionir«. Vse sekcije so zelo delavne, od »Pionirja«, »Ikarusa«, »Galeba 13« pa do »Stične«. Na Blokah sta prav za prav dve šoli: »Pionir« združuje člane vseh sekcij razen »Stične« in skupni šoli, kjer poučuje trije njegovi člani, ki imajo »zvanjenci« C izpit, »Stična« pa dela sama zase. »Stična« ima tudi svojo delavnico v Stični. Vojta te sekcije in njen učitelj je Ambrožič. Druge sekcije imajo svoje delavnice v Ljubljani. Poročali smo že, kako izdelujejo jadrnalna letala člani sekcij po večini dijaki, sami in s kakšno vnaprejšnjo posvečajo lepepmu sportu in proučevanju osnovnih letalskih in tehničnih vprašanj. Nedvomno vas bo zanimalo, kako napreduje gradnja največjega jadranskega letala pri nas, nemške tipe »Rhönbussard«. To letalo izdeluje »Pionir«, ki je plačal za gradivo, načrte in instrumente 36.000 din.

Upajo, da bo letalo ali, kakor v splošnem imenujejo brezmotorna letala s srbohrvaškim imenom, jedrilca dograjena prihodnji mesec ter da jo bodo lahko preizkusili še v tej sezoni. Od tega letala si obetajo zelo mnogo in najbrž bodo naši najboljši jadranci dosegli z njim prej ali slej jugoslovanski rekord v vztrajnostnem letu in morda tudi v letu na daljavo. To letalo je po strokovni terminologiji visoko zmnožno, ni pa namenjeno za akrobacije. »Pionir« ima zdaj začasno delavnico v Fajferjevi kolarski delavnici v Trnovem. Pri vseh nešteti težavah, ki ovirajo mlade idealiste v njihovem resnem delovanju in stremjenju, je vprašanje delavnice skoraj najtežje. Klub nima denarja, da bi lahko najel primerno stalno delavnico. V sobici v Gradišču pač lahko izdelujejo samo manjše sestavne dele letala, nikakor pa ne večjega letala. Zato so morali najeti večjo delavnico, ki je sicer dovolj dolga, a preozka. Razen tega se pa bodo morali iz nje izseliti v začetku septembra.

Zdjaj že sestavljajo letalo. Spodnji del trupa je že obložen z vezanimi ploščami, furnirjem, ki je v treh plasteh do 2 mm debel. Tanek je torej kakor papir. Ogrodje je vse gotovo, razen prečnega nosilca za krilo. Letalo bo imelo 15 m razpetine. Doslej je šlo vse po sreči in lahko upamo, da bo letalo v štirih tednih povsem gotovo ter pripravljeno za start. Zdjaj je večina članov »Pionirja« na Blokah, zato dela

klubov mlzar, ki je specialista za gradnjo letal, največkrat sam.

Klub prireja skoraj vsakih 14 dni letalske prireditve v raznih krajih Slovenije. Pri prireditvi sodelujejo navadno tudi člani letalske sekcije. V nedeljo je bila letal, prireditve v Kočevju, ki jo je pa zasledovala nesreča, vendar se je vse izteklo po sreči. Ko je športno letalo »Pelikan« priletelo nad Kočevje, mu je počil cilindar in pilot se je moral spustiti z ustavljenim motorjem. Letalo je moralo ostati v Kočevju. Dokler ne bodo dobili nadomestnega dela, se ne bo moglo dvigniti. Ker je sodelovalo še eno motorno letalo, prireditve ni mnogo trpela. Tudi zračnih krstov je bilo okrog 100. Pač pa so bili gledalci prikrašani, ker niso mogli videti tudi v zraku brezmotornega letala. Motorno letalo ga je sicer vlekel iz Ljubljane proti Kočevju, toda pri Ribnici sta obe letali zašli v močne zračne vrtnice. Jadrnalno letalo je zelo premetavalo, da je jagralec delal neprosto voljno lopine, zato je bil prisiljen se odpeti od motornega letala ter spustiti. Po letalu so prišli s transportnim vozom in ga odpeljali v Kočevje, kjer so ga razstavili.

Prihodnja letalska prireditve bo v Novem mestu, najbrž 8. avgusta.

SOKOL

— Sokol I. Ljubljana-Tabor obvešča svoje članstvo, da je preminul njegov dolgoletni in zvesti član brat Andrej Volčič, katerega pogreb bo v soboto 31. t. m. ob pol 17. uri iz mirišnice na Vidovdanški cesti. Pozivamo članstvo, da sprejme blagopokojnika na zadnji poti v čimvečjem številu v civilu z znakom. Zdravo! Uprava.

— Zlet radoviškega sokolskega okrožja. Dne 1. avgusta bo v Podnartu zlet radoviškega sokolskega okrožja, na katerega vabimo vse prijatelje sokolske misli. Po vseh pripravah sočelo, bo to prireditve večjega stila. Javna telovadba bo pokazala uspehe smotnega dela v telovadnicah, godba 40. pešpolka bo dala svečanosti še poseben pečat. Po telovadbi bo narodna zabava, kjer je za pripravljen prav lep prostor v zeleni naravi. V razvedrilo bo prirejen tudi sročolov s krasnimi dobicki. Pridite v nedeljo vsi v Polnart! Posebno pa vabimo članstvo v krojih! Zdravo!

— Sokolsko društvo Domžale priredi v nedeljo 1. avgusta ob 15.30 svoj vsakoletni javni naslop. Pred nastopom bo defile sokolskih pripadnikov pred spomenikom pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. »Sokol Domžale«, ki je središče vsega sokolskega delovanja v kamniškem okrožju, ima vedno več zavednih članov v telovadnici so se začeli vračati stari zaslužni borec, njim pa slede že tudi mlajše moči, ki kažejo veliko nad. Pridite in podprite domžalskega »Sokola« pri njegovem vztrajnem delu za povzdigo nacionalnih Domžal, ki so še do zadnjega časa jočale pod pritiskom nemških nasiljenjcev, saj je namreč »Sokol« takorekoč matrica vseh nacionalnih organizacij v Domžalah.

V SOLI

Učiteljica razlaga otrokom življenje mačke in miši. Potem pa pravi: Zdjaj vam zastavim uganko. Eden pride, deset jih pa pobegne. Kaj je to?

— Gospod nadzornik! — odgovore otroci v en glas.

Kupujte domače blago!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Praktični, izjave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

BURET

li-ter in vsa lahka letna oblačila v elegantni izdelavi uudi ceno

PREŠKER, Sv. Petra cesta 14

KLUSEJE

Na NOVLJANOVI stojnici v šolskem drevoredu pri zmajskem mostu se prodaja

teletina

8.8.—10.—in 12.—Din kg, kakor tudi govedina in drugo po najnižji ceni.

FRANC NOVLJAN, mesar.

50 PAR ENTLANJE

šturiranje, vezanje zaves, por. la monogramov, gumbne. Velika zaloga perja po 6.75 Din

Julijana, Gospodstva 12. . .

LETOVISCE IN KOPALISCE

priporoča: IVO SORLI, Gorenja vas — Poljanška dolina.

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TEROVELJSKI

brez prahu, 60KS, SUHA DRVA.

L. POGACNIK

Bohorčeva 5 — Telefon 20—50

24 L.

SVETI SLAVE

wave trde kg 2.25 Din. la jabolka, hruske debele kg 3 Din po 50 kg razpošila franko vozina G. DRECHSLER, Tuzla.

VI. MARIBORSKI TEDEN

od 31. julija do 8. avgusta 1937.

(50% popusta na železnice od 29. julija do 10. avgusta 1937.)

VELIKA GOSPODARSKA IN KULTURNA REVUIA!

Industrija — Tekstil — Obrt — Trgovina — Kmetijska razst

Žalostni spomini

Malenkosti, ki so izdale zločince in omajale njihovo krivjensost pred preiskovalnim sodnikom

Ljubljana, 30. julija.

Ljudje radi hranijo spomine, pa naj jih ahranjeni predmeti ob tej ali oni priliki spominjajo na vesele ali žalostne dogodke v preteklosti. Človek je pač tako bitje, da s eno nogo tiči vedno v preteklosti, z drugo pa na mestu nerodno prestopa, če je navaden človek, če je pa kaj več, stopi z drugo nogo v tako zvano bodočnost. Seveda mu nihče ne more jamčiti, da se bo pri tem upoklonil in telebnil.

Na svetu so pa tudi ljudje, ki zbirajo vselej in žalostne spomine po svoji službi dolžnosti. Taki ljudje so tudi na sodni. V sobi št. 94 devajo v dve veliki omarici, ki sta z zabnicama zaklenjeni, da ne more kdorkoli vtikati svojega nosu vanje, predmete, ki so žalostni spomini na velike in majhne zločine.

ZAMASEK Z LUKNJICO

Sleparji, ki so za velike vsote prodajali navadno jedilno sodo, za pravi kokain, prestajajo težke kazni v zaporih v omari je pa samo nekaj spominov na njih drzne sleparije. Pred meseci so bili ti predmeti corpora delicti, katere so sodniki in izvedenci ogledovali, zdaj so samo še spomini. Zanimiva je steklenica z zamaskom, ki je izdal sleparje. Steklenica je originalna, opremljena z vsemi garancijskimi znamenji tovarne, ki dobavlja kokain. Le luknjica v zamasku ni originalna ideja tovarne, temveč originalna ideja sleparja. S pomočjo te ideje je slepar olajšal nevedneže za 60.000 din. Pravi kokain je stresel iz steklenice in jo nato napolnil s sodo, samo tanka plast pod zamaskom je bila pravega kokaina. Kupec ni opazil luknjice v zamasku, ko ga je odstranil in preizkušal beli prašek v steklenici. Zadovoljil se je tudi s preizkušeno vrhne plasti v grlu steklenice in je — nasedel.

ZBIRKA VETRIHOV

Zbirka vetrihov v omari priča o iznajdlivosti vlomilcev. V Ljubljani nima menda nobeden izmed ključavničarjev tako odlične zbirke vetrihov. Vlomilci prav dobrje vedo, s kakšnimi patentnimi ključavnicami so zavarovana vrata stanovanj in lokalov. Korakajo vzporedno z napredkom tehnike, vetrihi so izdelani dovršeno. Imajo vdolbine in nosove, vilice in kljukice v bradah. Lajki bo z njimi težko odklenili patentne ključavnice, vlomilci — specialisti pa jih znajo tako zasusiti, da se uda najbolj komplicirana ključavnica. Izvedenci dostikrat premišlujejo, kako je mogel vlomilec z vetrihom odpreti zaklenjena vrata. Vetrihi torej še ni vse, treba ga je znati uporabljati.

Razen vetrihov najdemo v omari še drugo vlomilsko orodje, kakor ročne žage, s katerimi se vlomilci spravijo nad železne re-

šetke, svinjske noge, s katerimi režejo železne stene blagin, dleta vseh vrst, nože, svedre itd.

OKREVAVLJENA TRAVA

V velikih papirnatih vrečah je okrevljena trava. Zdej se seveda že seno, ki je žalo, sten spomin na grd zločin. Preiskovalna komisija je potrebovala kot corpus delicti za dokaz morilceve krivde travo, ki jo je poskrpila pri padu žrtve. Kravice sledijo se tedaj našli tudi na bližnji skali, od katere so odkrili velik kos in ga uvrstili med corpora delicti. Te skale ni bilo več v omari.

ŠKATLICA S PEPELOM

V cigaretni škatlici je pepel, ki je spomin na velik proces proti prevratnim elementom. Ko so detektivji vdrli v stanova, nje nekoga ljubljanskega revolucionarja, je v peči gorelo, čeprav je bilo poletje. Ko so detektivji opazili, da je peč vroča in ko so odprli vrata peči, so našli samo še žareč pepel, katerega so sicer pobrali iz peči ko je ugasnil. Pepel je osumljenca izdal in je bil eden izmed dokazov za njegovo krivdo. Strokovnjaki so na upepeljenih koscih listov lahko prebrali besede in dele stavkov in na ta način dobili dokaze, da je osumljenec zažgal pismo, ki je kazalo na osumljenčeve ilegalne zveze.

SVETILKA S KAPLJICO KRVVI

V kotu leži navadna dinamo svetilka, kakršne imajo kolesarji. Za lajka ni nič posebnega na tej svetilki, izvedenec je pa na njej našel kapljico krvi, ki je bila močan indic proti nekemu osumljenju, da je kriv smrti žrtve, katero so našli mrtvo ob cesti. Kapljica krvi je omajala trdno, vrtnost osumljenca, ki je trdil, da je nedolžen. Ko so mu pokazali sled na svetilki, se je v njem nenadoma omehčala za krivjensost. Na to kapljico krvi ni bil pripravljen in je ni upošteval, ko si je izmisli svoj zagovor, ker o tej kapljici ni nič vedel. Svoj zločin je naposled priznal.

To so samo nekateri spomini na velike zločine. V omari so pa še drugi spomini, kakor debele trgovske knjige, spomini na lažne konkurence in na poslovne sleparije. V zgornjem predalu so knjige, kakršne najdemo v vsaki knjižnici. Prišle so po nedolžnem v omaro. Ko so plenili prepovedano literaturo, so pograbili kar jim je prišlo pod roko. Morda plenilci niso bili čisto gotovi ali ne spadajo tudi Zupancič, Cankar in Jurčič pod prepovedano literaturo. Pestra je tudi zbirka nožev, ki so prerezali nit življenja temu ali onemu nesrečniku v krvavih pretepih in ubojih, naposled ne smemo izpustiti tudi nekaj revolverjev raznih kalibrov, s katerimi so zločinci ustrelili ali obstrčili svoje žrtve.

rija Cebularjeva z vročo maslo in se hudo opoka po obeh nogah. Ko je poudarila žena Antonija Esihova na Bukovju pri Frankolovem zajemala v torek zvečer pri vodnjaku vodo, jo je železna ročica udarila po desni roki in jo močno poškodovala. Pred dnovi je neki kolesar na cesti v St. Petru pri Laškem podrl 7letno dvinarjevo ženo Jero Oblakovo iz St. Petra na tla in ji poškodoval desno roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

— Celjska razstava, na kateri bodo zastopane obrt, trgovina in industrija, bo

svojeano odprta v nedeljo 1. avgusta ob 9. dopoldne v mestni narodni hiši. Razstava je zelo pestra in bogata. Urejena je tudi lep veseliški prostor. Razstava bo odprta do 15. avgusta. Obiskovalci razstave imajo na železnih ugodnost polovično vozniš.

— Celjski šahovski klub je igral v sredo s kombiniranim prvim in drugim moštvo šahovski match z oficerji celjske garnizije in zmagal v razmerju 8:0.

— Flavalne tekme celjskega Sokola se bodo pričele v nedeljo 1. avgusta ob 8. zjutraj v Rimskih toplicah.

Originalen nakit

Marije Luise

Nosila ga bo Greta Garbo v napoleonskem filmu, ki ga izdelujejo v Ameriki

V Ameriki izdelujejo napoleonski film, ki v njem predstavlja Greta Garbo Marijo Luise. Newyorški muzej je poslal v ta namen Greta Garbo v njem shranjeni originalni nakit Marije Luise. Vrednost tega nakita je neizmerna, če zgodovinske vrednosti sploh ne računamo. Zdej je točno znano, koliko je Napoleon plačal za nakit,

ker so se ohranili vsi računi. Toda ne samo to, znano je tudi, da je dal Napoleon račune šivilji za poročne obleke Marije Luise izvedenec in jim naročil, naj jih dobro pregledajo. — Nakit, ki ga je podaril Mariji Luise, ko je rodila sina, je veljal 3 milijone 325.724 frankov 19 centimov. In ta nakit bo nosila zdej Greta Garbo. Pa niti z dragulji si ni povsem pridobil njenega

srca, kajti Marija Luise ni bila nečimerna in na avstrijskem dvoru so jo vzgajali k skromnosti. Napoleon je presojal vsako ženo sko po svoji prvi ženi Josefini Tascher, vdovi po grofu Beauharnaisu, ki je bila frivilna, nezvesta in zelo vrtoglava.

Njen sloviti napoleonski nakit je zagotovo izginil šele v zadnjih letih in njegova usoda še vedno ni pojasnjena. Josefina Beauharnais je imela iz prvega zakona dva otroka, Evgena in Hortenzijo, ki ju je Napoleon adoptiral. Zelo lepo Hortenzijo je omočil s svojim bratom Ludvikom tako, da je bil v eni osebi njen oče in sva. Ludvika je poslal potem na holandski prestol. Napoleon je kupil Hortenziji diadem iz zlatih listov in cvetov, posutih z briljanti v teži 300 karatov. Diadem je veljal 1.200.000 frankov.

Diadem je prišel v last bivšega avstrijskega nadvojvode Leopolda Salvatorja. Ko so izbruhli leta 1919 v Avstriji nemiri, je odstopal Leopold Salvalor v Španijo, toda bal se je vzeti s seboj dragoceni nakit. Izročil ga je vzgojitelju svojih otrok nekemu štepanku. Nadvojvodom pobornik v Španiji je bil bivši kapitan avstrijske armade Josef Korvin. Le-ta se je zvezal v Madridu z Italijanom Danieljem in nadvojvoda mu je naročil, naj pripelje z Dunaja sloviti diadem. Tu se pa izgubi zadnja sled za dragoceni nakitom. Korvina dolgo ni bilo nazaj v Madrid, ko je pa prišel, ga je policija aretirala. V tem času je umrl tudi nadvojvoda Leopold Salvalor. Korvin je trdil, da je izročil diadem njemu, toda nadvojvoda žena Blanca o tem ni ničesar vedela. Zadeva je prišla pred sodišče, Korvin je bil obsojen na leto dni zapora in na povračilo škode. Toda diadema niso našli. Zanimivo je bilo, da je leta 1920 Italijan Daniel podlegel težkim poškodbam, ki jih je bil zadobil, ko se mu je prevrnil avto. A vse to je kazalo na zločin. Nesreča se je namreč pripetila kmalu potem, ko je bil prišel Korvin iz ječe. Sloviti Hortenzijin diadem pa je brez sledu izginil.

Papeške cigare

Iz zgodovine je znano, da so si države večkrat napovedale vojno zaradi malenkosti. Holandska se je spila s Francijo pod Ludvikom XIV. zaradi kolajne. Zdej preiti podobna nevarnost med Nemčijo in Avstrijo. Avstrijska tobačna reži je namreč spravila v promet cigare »Summer Pontifex«. Nove cigare imajo širok pas, na njem je slika papeža Pia XI. s primernim slavo-spevom. Te cigare so prišle v promet tudi v Berlinu in drugih večjih nemških mestih kjer je še vedno veliko povpraševanje po dobrih avstrijskih cigarah in cigaretah, katerim dajejo kadič prednost pred slabimi nemškimi.

Hitlerjevski tisk je začel ostro kampanjo proti prodaji teh papeških cigar, češ, da ni v skladu s častjo nemške države, da bi se na njenih tleh prodajale cigare, ki provokativno kaže papeža, s katerim je Nemčija v idejnem boju. Svoj delež pa dobiva tudi avstrijska tobačna reži, ki je baje vrgla na trg te vrste cigare samo iz umazanih trgovskih nagibov kot prikrito demonstracijo za tiste, ki še vedno skrivaj nasprotujejo hitlerizmu.

To polemiko z zanimanjem zasledujejo na Alzaškem, ker spominja na analogno zgodbo in provokacijo od strani Nemčije. Leta 1912 je namreč spravila nemška tobačna tovarna na ozemlju Alzaške v promet havanske cigare pod imenom Delcasse kot provokacijo proti bivšemu francoskemu zunanjemu ministru, ki ga je bila Nemčija z grožnjami prisilila k odstopu in ki bi bil tvorec iskrenega sporazuma Francije z Anglijo, naprjenega proti Nemčiji. Razlika med takrat in zdej je pa precejšnja. Alzaščani novih cigar niso samo odklanjali, temveč so celo bojkotalni prodajalne, kjer so bile na prodaj, dočim gredo v Nemčiji papeške cigare demonstrativno zelo dobro v promet.

11.000 mišk redi

V Memel Hemsteadu v Angliji živi neka mrs. Blowerova, ki ima zelo rada miši, saj jih redi 11.000. Drobnihi glodalcem posveča vsa pozornost, toda njena ljubezen do miši ni povsem nesebična. Miši ji prinašajo tudi gnotno korist. V Angliji je namreč mnogo navdušenih prijateljev miši in Blowerova hoče znatno razširiti svojo mišjo farmo tako, da jih bo redila blizu 250.000.

Blowerova razlikuje 32 vrst miši. Izmed vseh se najbolj množe rdeče miške. Največja redkost je pa bela miš s črnim gobčkom. Človek bi ne verjel, da so Angleži tako veliki čudaki, da se silno navdušujejo za miši in da plačujejo bele miške s črnim gobčkom po 10 do 30 funtov šterlingov. Pri nas dobijo za ta denar že dobrega konja ali celo par volov. Največje dohodke pa ima Blowerova od prodaje mišjih kožic za okras domskih oblek. Za eno samo obleko se porabi 400 kožic in taka obleka stane do 70 funtov šterlingov.

Srce Amerike

Pod Ameriko mislimo tu severoameriške Zedinjene države. Njihova glavna žila je baje trg Times Square v New Yorku, kjer je osredotočeno vse ameriško življenje s svojim trgovinskim vrvenjem in lovom za dolarji. Toda vsaka žila odvodnica ali dolarnica je odvisna od srca. A kje je srce Amerike? Če bi hoteli najti njeno srce res v tem smislu, da bi vodila iz njega žila na Times Square, bi ga iskali zaman. Če pa si mislimo srce Amerike v zemljepisnem pomenu, je to mesto, ležeče točno v sredini Zedinjenih držav. In v tem primeru je odgovor lahek.

Tako srce Amerike je v državi Kansas mestce Fort Riley. Tu stoji tudi spome-

nik, obelisk v spomin na generala Ordona, ki je ustanovil tu trdnjavo, iz katere je nastalo mesto. In ta obelisk je zemljepisno središče ali srce Amerike.

Shaw se stara

V ponedeljek je proslavil Bernard Shaw šilietnico rojstva. Na zunaj se skoraj ni nič izpremenil, drži se še vedno pokone, njegov obraz je še vedno v dolgo belo brado skrbno neguje. Poglobile se niso mihi grube med živo iskrenimi se očmi in čelo je še vedno skoraj brez gub. Toda Shawova čistilnost, da bi dočkal sto let, je nekak popustila. Vsek človek je star čisto, kakor sam hoče — je dejal Shaw nekoč. Zdej pa sam priznava, da je človek v njegovih letih že star.

Ko je nedavno umrl sir James Barrie, o katerem je dejal Shaw, da je ostal vedno otrok, je glavni pisatelj izjavil, da čuti, kako se bliža tudi njegova zadnja ura. Svoji jemu prijatelju je dejal nedavno: Umroli ni sramota, poč je pa sramota utoniti v pozabi — Iz teh besed zveni nenavadna resignacija, kajti Shaw je govoril doleži o smrti vedno samo šaljivo. Vse torej kaže, da se Shaw kljub svoji telesni in duševni svežosti stara. Bil je pa vedno zagonetka in njegovega duševnega staranja ne smemo jemati preveč resno, saj še vedno pridno dela, in če bo zdrav, bo delal še več let. Njegovi prijatelji so pa presenečeni, da ni niti gleda bodočnosti nobenih načrtov, Shaw ne misli na nobeno potovanje več, toda v tem se ne smemo videti dokaza, da res ne bo več potoval.

Z Ježice

— Sokolski prapor. Med članstvom našega Sokola je pričelo gibanje za razvite sokolskega prapora. Društvena uprava je v to svrhu sklicala za soboto, 31. t. m. ob 20. v Sokolski dom sestanek vsega članstva, da sliši njegovo mnenje in porazloži delo. Prapor naj bi bil razvit v začetku junija prihodnjega leta, izdelale bi ga Sokolice same.

— Zlata verižica. Krog cerkve urejajo prostor za odtok deževnice. Pri tej priliki so pri kopanju jarka našli na okostje in dobro ohranjeno zlato verižico, ki je kot obesek okrog vratu krasila mladič. Okrog farne cerkve je bilo svoj čas prvo naše pokopališče, zato so vsaj, ko so kopali jame za ogromne mlaje, redno našli tudi na okostja. Tudi pri kopanju kleti za sedanjost so tedaj izkopali številna okostja naših davnih občanov. Svet okrog cerkve je bil še nedavno prijeten park, poln lepo rastočih okrasnih dreves. Zdej pa je tam samo še prostor za razne ljudske igre in veselice ter za krvavi pašnik. V pogledu krasive prostora okrog farne cerkve smo šli torej zelo navzdol.

Radioprogram

Sobota, 31. julija
12: Plošča za ploščo, pisana zmes godba vesela in pesmičice vmes. — 12:45: Vreme poročila. — 13: Čas: spored. obvestila. — 13:15: Plošča za ploščo, pisana zmes godba vesela in pesmičice vmes. — 14: Vreme. — 18: Za delopust (igra radijski orkester). — 18:40: Mizarica obrt v St. Vidu. — 19: Čas, vreme, poročila: spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Dubrovčan in ideja osvobodjenja (Savjet Burina, prof.). — 19:50: Pregled sporeda. — 20: O zunanjih politik (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20:30: Tempo! Tempo! V 90 minutah okrog sveta: Muzikalno počitniško potovanje za radijske poslušalce. — 22: Čas, vreme, poročila: spored. — 22:15: Koncert radijskega orkestra. — Konec ob 23. uri.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

— Zaljubliti se v ženo? ... Mož vašega kova? Trpeti! ... To je vendar otročarija, fant moj, to je groteska. Z vašo zunanostjo in v vaših letih. Z vašim imenom! Saj imate pravico ozirati se po najneodstopnejših. Če nama morda hoče ta oseba kljubovati, bože moj, zaradi tega naju še ne sme boleti glava. To opraviča z izpremembo cilja — in to bo vse! Toda glavno, glavno, nobene solzavosti, dragi moj! Vzbuja te čustva in pazite nase, da se ne ujamete, od tega je odvisen vaš uspeh!

Brez odgovora je Robert prenesel to lekcijo praktičnega življenja. Čemu tudi bi bila diskusija? Cantaloube in on se ne bosta nikoli — nikoli, to je dobro čutili — stringala v nazorih. Cantaloube ni vedel za to, kar je vzel nekoliko štašo in nje. Priznati mu, govoriti iz srca, mar bi to v resnici ne pomenilo naleteti na nerazumevanje moža, ki mu je bil denar vse na svetu?

— Drevi, Cantaloube izveste vse; ne vprašujte me prej.

Cantaloube je odšel, sam s seboj dokaj nezadovoljen.

51

voljen, ne da bi si hotel to priznati. Ob razburjenju svojega varovanja je namreč čutil, kako se drami v njem drugi Cantaloube, dostopen vsem glupim čustvom; sočutju, velikodušnosti in kdo ve čemu še, tisti, ki je posegel v njegovo življenje, samo da ni bil mistikal neumnosti, ki ga je tiral v pustolovščine, a posledica je bila samo ta, da mu je praznil žepa.

Cantaloube, ti padaš, stara korenina, si je očital. Toda pri svoji slabosti in morda baš zaradi nje je gojil do svojega varovanja nekakšno prijateljstvo, trdo sicer, toda tega prijateljstva ni mogel premagati in ježil se je sam nase, da mu je dostopen.

Bourjal, stoječ v hotelski veži na preži, je zašepetal:

— No, torej ali gre? Cantaloube je skomignil z rameni in zamrmral:

— Ali hočeš to vedeti? ... Ta tvoj Brancelin, to je pravi tepec.

In premagujoč svojo jezo je hitel naprej. Potem je pa pripomnil sam pri sebi:

— In tudi jaz sem na najboljši poti, da postanem tepec.

VIL

NEPRIJETEN SEL

Brancelin se čez dan niti gani ni iz svoje sobe. Ves dan je presedel na svojem balkonu, od koder je opazoval jahto in avto, kajti eno in drugo bi mu moglo odkriti Stašino navzočnost.

Avto se ni pojavil. Jahta je bila zasidrana na žrnem morju in noben čoln se ni ločil od nje.

— Čaka na noč, — je pomislil sam pri sebi. Robert ni obvedoval. Cantaloube je bil dosegel, da je šel zvečer z njim v obednico. Robert je pa privolil v to šele potem, ko ga je zamenjal Bourjal, ki mu je dal potrebna navodila.

Razen tega si je bil pa izgovoril, da bo postavljena njuna miza tako, da bo videl skozi okno na morje, na zaliv in na Promenade des Anglais. Hitro so jima prinesli večerjo, a Robertu jed ni posebno škodovala. Bil je preveč raztresen.

Po večerji je naročil, naj mu pripeljejo iz garaže avto, potem je pa šel poiskat Cantalouba v hotelski cvetličnjak.

Cantaloube je bil slabe volje, kadil je debelo cigaro in pil konjak. Brancelinova molčečnost mu je šla na živce.

— Ali bi lahko vsaj zvedel, kdaj se bo zastor dvignil?

— To ni odvisno od mene, — je odgovoril Brancelin lakonično.

Cantaloube je tlesnil s prsti.

— No, toda priznati morate, da imam dober značaj, — je zamrmral.

Odsoten v duhu Brancelin ni odgovoril. Cantaloube se je čutil užaljenega, zleknil se je v naslanjač in pihal dim iz svoje cigare kakor tovarniški dimnik. Naročil je še konjaka, a Brancelin je neprestano zrl skozi okno.

Ko je odbila — deset, je Brancelin vstal.

— Vprašali ste, kdaj se dvigne zastor? — je dejal z glasom, ki ni obetal nič dobrega. — Mislim, da se ne motim, toda tale čoln pomeni tretji zvonec.

Sledeč Brancelinovemu pogledu je Cantaloube videl, kako se je od jahte ločil čoln.

Vražja strela, je pomislil, kaj če ima Hawkstone svoje prste vmes...

Toda Brancelin je bil že na pragu. Cantaloube ga je dohitel baš v avtomobilu, ki je oddiral, čim je sedel vanj in sicer na eno izmed promenad paraka Alberta I.

— Ali vidite čoln? — je vprašal Brancelin.

— Da.

— Pazite torej nanj in opozorite me, čim prispe do obale. Jaz bom pazil na obalo.

Tam so stali avtomobili, toda Robert je zaman iskal med njimi Stašin avto.

Ne bo zamudila, če so poslali čoln po njo, je pomislil.

Minilo je nekaj minut. Čoln se je ustavil pri obali.

— Zdej bomo pa videli, — je dejal Robert. — Izstopil je mož, ki je proti vsemu pričakovanju poslal čoln nazaj... potem pa krenil sam po obali. Robert je takoj spoznal v njem moža, ki je spremljal sira Ismaela Hawkstona na svečanosti v Madisonu.

Na njegov migljaj je prispeel k obali velik razkošen avto. Mož je vstopil in avto je krenil proti Antibesu.